

Hind 18 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

**PÄRLIINE
SÜNNIPÄEV**

**MAGDALEENA LASTEAED-
ALGKOOI LÕPETAJAD ON
HEA LAPSE HEAD SÕBRAD**

PALJU KIRJASÕPRU

**MILLINE ON
MARSI MOOD**

ROSWELL

KAEL + KIRJAK

ISSN 1406-3441

9 771406 344050

Pääsukese tegi 4aastane Nathan Tulve Tallinnast

Kodu

Sind armastan ma, kodu!
Sinust mõtteid terve rodu.
Siit lahkuda ei taha,
ei jäta sind ma maha!

On ainus maja see,
mida armastan ma veel.
Ma luban sulle ühte:
ma sinu üle uhke!

Annika Sarapuu
Ruila põhikoolist

Eesti keel

Eesti keel on väga hea.
Ta on huvitav ja kena.
Ta on kasulik ja tean,
seda õppima ma pean.
Mulle meeldib eesti keel!

Dmitri Barõbin
Ämari põhikoolist

Ma sündisin eelmisel sajandil

Eelmisel sajandil sündisin ma,
see on ju väga tore.
Kevadist päikest siis nägin ma ka,
kuid see sajand jõudnud veel pole.

Eelmisel sajandil nägin ka lund,
vihma, rahet ning äikesepilvi
ja õhk oli ümber mul iga tund.
Ma silmasin ka puid, põõsaid, lilli.

Mind ootavad veel ees kõik reisirajad ja rannad,
ka mina neid ootama jään,
kuid kõike vana ka meeles ma kannan,
nii tulevikust rohkem näen.

Maarja Lepamets Tallinna
Vanalinna Hariduskolleeegiumist

Kevad

Kevad tuli kolinaga,
jää ja lume solinaga,
linnud tulid lauluga,
oma kondiauruga.

Karu tuli koopast välja,
hingas korra kevadõhku,
jooksis tiiru ümber välja,
viskas pojad õhku.

Siim Vassiljev
Vasalemma põhikoolist

Töötatud maa

Asusin teele kord töötatud maale,
kui koitis hommik, ruttasin lootuste maale.
Kõik magasid veel,
seda märkasid teel.

Sammusin julgelt läbi linna,
tõesti oli palju veel minna.
Varsti seisin metsa varjulisel lävel,
astusin võssa metsaga ühisel häälel.

Okste rägastik oli kui kohutav kadalipp,
kuid selline on kord juba rägastik.
Üksikud päikesekiired valgustasid maad –
see on kõik, mida, must maapind, sa saad.

Nüüd ees laiub ääretu jõgi,
selle vesi oli must kui nõgi.
Eemal vallutas jõge katkine puusild,
sellest polnud puudu mitte üks kild.

Jõe vastas kõrgus kivine mägi,
see oli kõik, mis mu silm vastaskaldal nägi.
Ronisin, kuni jõudsin tippu,
kahju, et mul polnud lippu!

Tasandikul tundsin kummalist soojust,
justkui oleks mind läbinud kuum hoovus.
Töötatud maani viis veel hõre puuderodu...
Lõpuks ometi paistis õnnis kodu!

Urmas Lüüs Haapsalust

Kui sa tuled...

Kui sa tuled, too mull',
kui sa tuled, too mulle,
kui sa tuled, too meile,
kui sa tuled, too neile,
kui sa tuled, siis too üldse kõigile!

Pille Köpp Tarvaste
gümnaasiumist

Pirjo Toomsoo,
Luunja keskkool
(Muinas-julle võistluse
auhinnatöö)

**Täname
Kultuurkapitali ja
Hasartmängufondi**

Joonistas Marko Nurmela Viljandist

KLOOGA JÄRV 10 AASTA PÄRAST

Klooga järve kutsutakse ka Lodijärveks. See on ilus väike järv.

Ükskord läks Andres sinna ujuma. Kui ta hüpetornist alla hüppas, lõi ta ennast vastu järve põhja nii ära, et otsustas Klooga järve ära puhastada ja supluspaiga korda teha. Selleks, et raha saada, hakkas ta lotot mängima. Ja näe imet – võitis tervelt miljon krooni, mille otsustas kõik järve kordategemise peale raisata.

Siis läks Andres vallavalitsusse ja palus sealt ehitusluba. Ta sai kohe loa ja juba järgmisel hommikul hakkasid töömehed tööle. Andresel oli plaan siia veepark ehitada, et eesti lapsed ei peaks Soome Serenasse sõitma. Kui tore, kui üle Eesti kõik siia sõidaksid! Kloogal oleks ju siis palju lõbusam!

Kuid tulnukad teiselt planeedilt nägid, et nende veealune sõjalabor järve põhjas võib kannatada saada. Kurjad tulnukad asusid Maa poole teele. Kuid ühes Ameerika kosmosekeskuses märgati radaril, et Eestile läheneb mingi kahtlane objekt ja Eestile saadeti appi "mehed mustas". Kui need mehed Eesti piirile jõudsid, näitasid radarid, et tulnukad lähenevad Klooga järvele. Tulnukate õhulaev maandus ja juba olid "mustad mehed" kohal ja lasksid sõjakad saabujad maha.

Kõik käis väga kiiresti. Andres ja tema töömehed vaatasid "mustadele meestele" imestunud nägudega otsa, nad ei mõistnud midagi. Mehed lahkusid sõnagi lausumata.

Kui kõik olid maha rahunenud, hakati tööle. Ehitus valmis kiiresti. Pidulikule avamisele kutsuti kõik tähtsad ja mittetähtsad mehed meie vallast. Võiks öelda, et Klooga veepark sai isegi änsim kui Serena.

Aivar Anton Klooga algkooli 6. klassist

KLOOGA LOSS 10 AASTA PÄRAST

Klooga loss on väga vana. See on seesama Lodijärve loss, kus toimus Jüriöö ülestõusu tegevus. Praegu seisab loss tühjana ja laguneb. Kümne aasta pärast on aga lossist saanud kodutute turvakodu.

Enne seda plaanis aga Keila rüütlite armee Kloogale sisse tungida ja lossi endale saada, kuid kõik kohalikud ja kaugemalgi elavad kodutud kaitsesid lossi vapralt. Peale seda läksid kloogakad Keila kirikusse ja vabastasid selle kirikus elavad nunnad. Neist said turvakodu töötajad.

Muidugi on see lugu üks väljamõeldud jutt...

Ahto Look Klooga algkooli 5. klassist

KOSMOSE KRÖLL

Kord elas kosmoses väike Kröll. Iga päev vaatas ta oma koduaknast välja Maa poole ja tal tekkis soov minna inimestele külla. Ta istus lendavasse taldrikusse, vajutas kangi ja sõitis otse Maale. Ta maandus heinamaale ja tundis ennast väikese täpina keset kõrget rohtu. See oli Kröllli esimene reis Maale. Lõpuks nägi ta inimest. Kröll arvas, et inimesed on sama suured kui tema, kuid inimesed olid tõelised hiiglased! Neil oli peas kaks sarve, all neli jalga, kaelas kelluke, ja nad krõmpsutasid süüa mahlakat rohtu. Kröll jälgis elu heinamaal. Tuuleke puhus, päike paistis ja kummalsed väiksed olevused lendasid sumiseses. Kröllil oli hea olla...

Kibe

Kibe maitse on ebamäärane,
kibe maitse on vastik säärane.

Armastus on tihti kibe,
armurada karmilt libe.

Kui tahad, et miski oleks õieti,
siis teed seda lihtalt ise.
Ja kui sind äkki hõiguti,
olid juba leidnud lummuse imelise.

See ongi armastus,
millel petlik ilme.
Vahel jätkub kogu eluks,
vahel ei riimu üldsegi.

Artur Sanglepp
Tallinna Järveotsa
gümnaasiumi 6.b klassist

Lõpuks saabus
õhtu. Heinamaale
tuli veel keegi.
Tal oli kaks jalga
ja kaks kätt ning
ta hüüdis heleda
häälega: "Vissi,
vissi, koju!"

Kröll vaatas
neile uudistavalt
järele ja mõtles:
"Küll ikka inimesed
on erinevad!"

Risto Kotkas
Tallinna
Pääsküla
gümnaasiumi
3.c klassist

JUKU JUHTUMISED

Juku tuleb kooli ja kiitleb: "Ma käisin hobusega ujumas ja vennaga äestamas!"

Juku jutustab: "Käisime eile külas. Seal tapeti siga. Suur siga oli ja verd oli palju. Ta oli vist küll üks lammas!"

Õpetaja: "Ütle asesõna, mida kasutad karu kohta!"

Juku: "Mõmmi!"

Juku tõuseb tunnis püsti, näpus sajakroonine: "Õpetaja, ma tõin sulle söögi- raha!"

Õpiti viisakussõnade "head isu!" ja "aitäh!" tarvitamist. Juku viis sööginõud ära ja vaatas nõusid pesemale kokatädile tõsiselt otsa, öeldes kõvasti ja selgelt kummardamise saatel: "Head isu!"

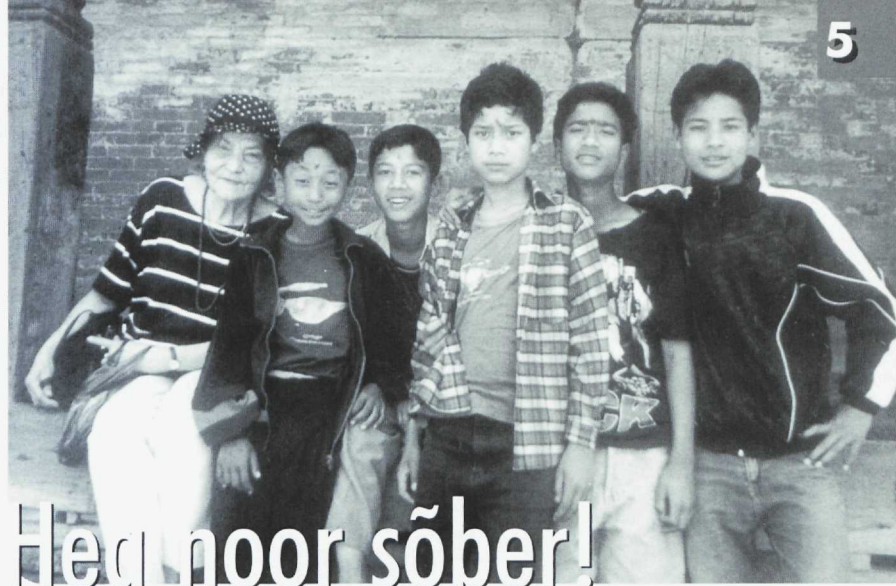

Hommikuringis ütlesime midagi head kaaslaste välimuse kohta. Juku ütleb pat-sidega tüdrukule: "Ma arvan, sa peaksid patsid ära lõikama, mis nad tilberdavad seal taga. Siilisoeng on palju ilusam."

Juku laseb mööda trepikäsi puud liugu: "Õpetaja, kas sina ei julge?"

Koolipärimusi Leevi kooli Jukust kogus õpetaja Aime Raadla

Head noor sõber!

Kevadel käisin turismireisil Nepaalis.

Näigime võrratut loodust ja imepärast rikkalikku kultuuripärandit. Kuid kõige sügavam mulje jäi sealsetest inimestest, nende siirusest ja sõbralikkusest.

Ühel puhkehetkel tulid meie juurde mõned koolipoisid, küsisid meie keele ja maa kohta ning avaldasid soovi kirjavahetuseks.

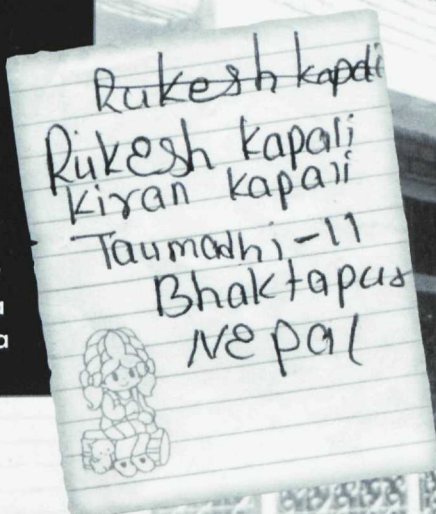
Tegin neist foto koos reisikaaslase doktor Evi Striziga.

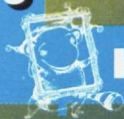
Kool, kus poisid õpivad, on meie mõistes kunstikool. Lisan selle õppeasutuse ja ühe poisi (ning ta venna) aadressi.

Kirjutage neile! Kes teab, missugused uued põnevad muljed ja taktidest alguse saada!

Head kirjasõprust!

Olli Toomik

Annika Herkel

ALLA 18 KEELATUD. Reet Karm

TOOL. Elo Turmann

Tallinna Pelgulinna gümnaasium on kunstikallakuga kool. Mulla tänaval asuva koolimaja seinte vahel sünnib iga päev midagi uut ja huvitavat: maale ja akvarelle, graafikat, skulptuure ja isegi mööbliesemeid. Paljude muude heade traditsioonide kõrval on sellel koolil kena komme korraldada enne suvevaheajale minekut suur lõputööde näitus. Oma loomingut näitavad siis Kullo Lastegaleriis nii abiturientid kui üheksandate klasside lõpetajad. Seekord jäi Triibu-Liine fotoaparaadi pilk peatuma kolme 9. klassi tüdruku töödel. Vaadake ja tehke järele, kui oskate!

PELGULINNA GÜMNAASIUMI NOORED KUNSTNIKUD

KALA. Elo Turmann

Tere, loom!

Tere, Triibu-Liine!

Kirjutan Sulle oma meriseast!

Kristi Karro Tartust

NIMI: Villi

HÜÜDNMI: Rott, Vill, Villu

VANUS: 4 kuud

VÄRVUS: musta, bee□i ja valge kirju

LEMMIKTOIT: kapsas, porgand

LEMMIKJOOK: vesi

HOBI: hüppamine

SÕBRAD: Kristi ja kass

Minu koduloom

Mulle meeldivad loomad väga, aga mind pole tihti kodus, sellepärast ei saa ma kassi või koera võtta. Aga mul on väike papa- goi. Tema nimi on Robinson. Ta on valge, helesiniste täppidega. Ta elab suures puuris. Tema puuris on väike peegel, küna ja väike tass, kust ta j o o b . Robinson on väga lõbus ja kena lind. Ta armastab inimesi. Robinsonile meeldib muusikat kuulata ja laulda. Kahjuks ei oska ta rääkida. Ma armastan väga oma Robinsoni ja tahan teda õpetada rääkima.

Tere, kõik!

Siin on minu kassi andmed!

Terje Lokk Tallinnast

NIMI: Musti II

HÜÜDNMED: Mustu,

Mustik-kass, Musirull

VANUS: saan 4

VÄRVUS: must, natuke valget

MEELDIB: head ja paremat süüa ja kuhugi sooja kohta magama heita

EI MEELDI: mürisevad asjad

SUURIM SAAVUTUS: väiksena

peitsin end autosse ära

ja tükk aega ei leitud

mind üles.

PARIM MINUS: hommikul

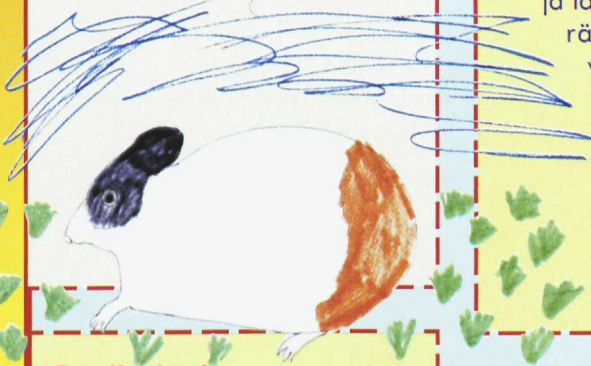
enne perenaise voodisse

minekut küsin luba

HALVIM MINUS: istun loeta-

vatele raamatutele peale

SOOV FÄNNIDELE: Nurr-näu!

Jekaterina Timofejeva
Lasnamäe Vene
gümnaasiumist

Tere, Hea Laps!

Tahaksin jutustada oma koerast!

Maria Kaplina Tallinnast

NIMI: Meri

VANUS: 8 a.

TÕUG: rotweiler

VÄRVUS: must, pruun

SILMAVÄRV: pruun

LEMMIKSÖÖK: puder, mida isa teeb

LEMMIKJOOK: vesi ja piim

SOOV FÄNNIDELE: Olge mõnnad, head ja ärge tehke pahandusi!

Tere, Hea Laps!

Kirjutasin siia oma koera andmed.

Daniel Novikov Tallinnast

NIMI: Betti

TÕUG: pointer

SÜNNIAEG: 05.10.1998

VÄRVUS: must ja valge

SILMADE VÄRV: pruun

PIKKUS: 105 cm

SABA PIKKUS: 48 cm

KÕRGUS: 102 cm

KAAL: 47 kg

LEMMIKSÖÖK: kana ja kondid

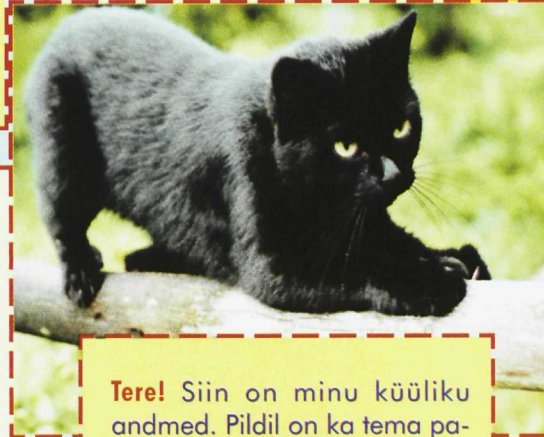
LEMMIKJOOK: piim ja kooe

SÕBRAD: Niki ja Taison

VAENLASED: kõik emased koerad

SOOV FÄNNIDELE: Raf-raf!

Mängige palju!

Tere! Siin on minu küüliku andmed. Pildil on ka tema parim sõber Džessika.

Elina Kann Tallinnast

NIMI: Liisa

TÕUG: kääbusküülik

SÜNNIAEG: september

HARRASTUSED: puuri närimine

LEMMIKJOOK: vesi

LEMMIKSÖÖK: juurvili, puuvili, hein

HALVIM MINUS: öösel närin puuri

PARIM MINUS: olen nunnu

Tere, loom!

NIMI: Cherry
HÜÜDNMI:
 Sergo,
 Kullake, Musi
SÜNNIAEG:
 märts 1995
TÕUG: saksa
 lambakoer
LEMMIKTOIT:

krõbuskid – muidu söön kõike
 peale sibula
PARIM MINUS: kaitsen oma
 sõpra Avelyt
HALVIM MINUS: tahan hammustada
 neid, kes mulle ei meeldi
MEELDIB: rõõmustada Avelyt nähes
EI MEELDI: kurjad koerad,
 pahad inimesed
SOOV FÄNNIDELE: Armastage
 ja kaitske loomi!

NIMI: Kissa
HÜÜDNMI: Väikseke, Tobuke
SÜNNIAEG: august 1998
LEMMIKTOIT: jäätis, liha
LEMMIKJOOK: vesi
PARIM MINUS: olen väga tore kass
HALVIM MINUS: näugun vahel
 õudse häälega
MEELDIB: magada ja pulmas käia
EI MEELDI: kõik, mis halb
SOOV FÄNNIDELE: Hoolitsege
 meie eest!

Tere, Hea Laps!
 Saadan sulle oma kassi
 ja koera andmed!

Maili Andre Kiisalt

NIMI: Lispet
HÜÜDNMED: Liisu, Elisabeth
VANUS: 1a.
SUGU: emane
LEMMIKTOIT: kassikonserv
LEMMIKJOOK: piim
LEMMIKTEGEVUS: lutsutamine,
 magamine
PARIM MINUS: olen nunnu
 näoga
HALVIM MINUS: laisklen palju
 ja lõõn võõrastele
 küüned sisse

NIMI: Rex
HÜÜDNMED: Rexu, Reku
VANUS: 8 kuune
SUGU: isane
LEMMIKTOIT: krõbinad
LEMMIKJOOK: vihnavesi
LEMMIKTEGEVUS: suplemine
PARIM MINUS: lakun nägusid
HALVIM MINUS: haugun iga
 ettejuhtuva inimese peale

ja küünistan
SOOV FÄNNIDELE: Vahtige telekat,
 see teeb targaks! (Muide, ma
 õppisin kassitoidureklaami
 järgi ust avama!)

Tere, kallid Triibu-Liine!

Kirjutan sulle oma
 koerast ja kassist.

Avely Kostõgova Saatsest

Tere, Hea Laps!

Siin on minu koera andmed.

Saša Õunmaa Tallinnast

NIMI: Bimka
TÕUG: krants
SUGU: isane
VANUS: 8 aastat
LEMMIKSÖÖK: söön kõike
LEMMIKJOOK: vesi
MEELDIB: mängida, jalutada
SÕBRAD: kõik koerad
PARIM MINUS: olen ilus
HALVIM MINUS: hammustan,
 kui mind solvatakse
VAENLASED:
 kõik
 kassid

Tere!

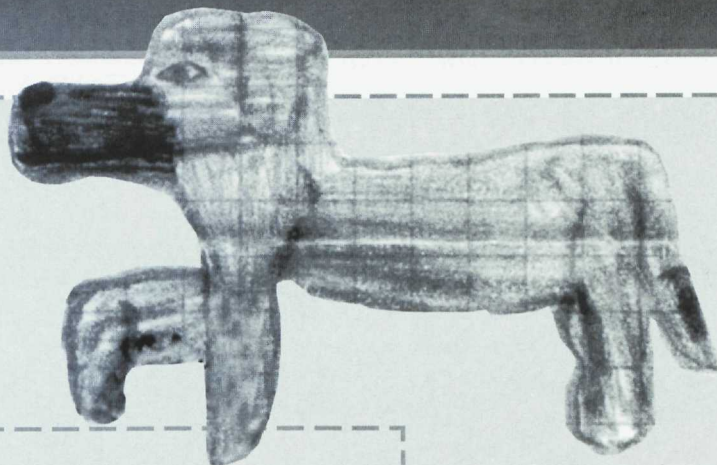
Saadan teile oma kassi andmed!
 Marilyn Paugus Pärnust

NIMI: Liisu
HÜÜDNMI: Liisu-Miisu
SÜNNIAEG: maikuu 2000 (täpselt
 ei tea, kuna olen orb)
TÕUG: küsige inimeste käest
SUGU: emane
SÕBRAD: Merka, Erki, merisiga Lonni
LEMMIKTOIT: kitekat, krõbinad,
 küpsised, saiakesed
 šokolaadikommid
LEMMIKJOOK: vesi
MEELDIB: kõrgel olla, ronida,
 hammustada, Barbie juukseid
 närida, telekat vaadata
PARIM MINUS: olen vahel naljakas
HALVIM MINUS: hammustan

NIMI: Merilin Männamäe
HÜÜDNMI: Mercu
SÜNNIPÄEV: 7. veebruar 1990
ADDRESS: Sinivoore 7 - 50,
 Kohtla-Järve 30327
HOBID: kleepsude kogumine,
 kunst, kitarr
LEMMIKTUND: joonistamine
LEMMIVÄRV: sinine
KODULOOM: koer Roy
ÕDE: Ulrike (22)
LEMMIKLAULJAD: Alsou ja
 Enrique Iglesias
LEMMIKBÄND: Limp Bizkit
TAHAN SAADA: moekunstnikuks

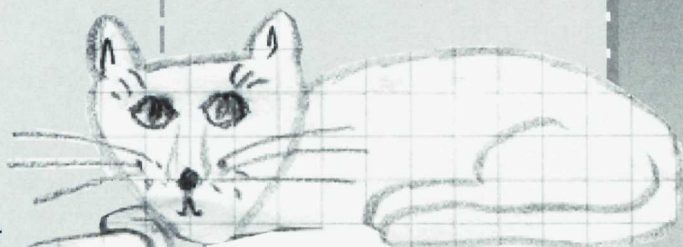
NIMI: Gerttu Tomingas
HÜÜDNMI: Mann
ADDRESS: Metsa 19,
 Rapla 79514
SÜNNIPÄEV: 26. november 1983
HUVIALAD: kellade ja
 klaverimäng
LEMMIKLOOM: koer ja hobune
LEMMIKAJAKIRJAD: Hea Laps
 ja Tom ja Jerry
TAHAN: saada kellamängijaks
SOOVIN: leida
 kirjasõpru

Tere, Triibu-Liine!

Saadan sulle oma
 koera ja kassi
 ankeedid!

Reet Salumaa
 Saaremaalt

NIMI: Donna
SUGU: emane
HÜÜDNMI: Don, Donuski
VANEMAD: ema hundikoer,
 isa kaukaasia lambakoer
VÄRVUS: helepruun, musta
 ninaga
LEMMIKSÖÖK: pannkook,
 liha, vorst
LEMMIKJOOK: vesi ja
 (eriti soe) piim
TEGEVUSED: sõber Tommyl
 külas käimine
TRIKID: istumine, käpa
 andmine, lamamine
HALVIM MINUS: ei püsi kodus,
 hüppan
PARIM MINUS: olen oma pere liige
SOOV TEISTELE KOERTELE: Ärge
 laske ennast ketti panna!

NIMI: Kurdu
SUGU: isane
HÜÜDNMI: Kiisukas
VÄRVUS: valge, nina roosa
LEMMIKSÖÖK: kõik,
 mis kõhtu täidab
LEMMIKJOOK: piim
TEGEVUS: teiste järel käimine
TRIKID: oskan viipekeelt
HALVIM MINUS: olen kurt
PARIM MINUS: olen kõige
 sõbralikum kass maa peal
SOOV TEISTELE KASSIDELE: Kui
 sünnite kurdina, ärge
 heitke meelt!

Tere, Triibu-Liine!

Kirjutan Sulle oma koera,
 merisea ja enda ankeedi.

Gerttu Tomingas Raplast

NIMI: Auritius
 Officionale De Lux
HÜÜDNMI: Armi
VANUS: 4 a
TÕUG: iiri setter
SUGU: isane
LEMMIKSÖÖK: kana
LEMMIKJOOK: keefir
PARIM MINUS: olen nunnu,
 oskan palju trikke
HALVIM MINUS: ei allu kõigile
 käskudele
SOOV FÄNNIDELE: Kõik kiftid
 kutsad võivad mulle kirjutada
 aadressil: Armi Tomingas,
 Metsa 19, Rapla 79514.

NIMI: Tips
HÜÜDNMI: Tibu
LEMMIKSÖÖK: õun ja kapsas
LEMMIKJOOK: vesi
PARIM MINUS: olen nunnu
HALVIM MINUS: vahel
 hammustan ja küünistan
MEELDIB: ronida
EI MEELDI: kui katsutakse kõhu alt
SOOV FÄNNIDELE: Kõik toredad
 merisead võivad mulle oma
 elust kirjutada aadressil: Tips
 Tomingas, Metsa 19,
 Rapla 79514.

**SAAGEM
 TUTTAVAKS,
 SÕBRAD JA SUGULASED!**

Noore kunstniku **ANDREI MAKSIMJUKI** lemmikteemaks on tsirkus. Paljudele lastele meeldib teha tsirkusetrikke – eriti mustkunsti. Kas ka Sinul on oma lemmiktrikk? Kirjuta või joonista meile nii oma trikkidest kui ka igasugustest lähedatest tsirkuse-elamustest!

Triki tegemiseks vajad kolme tikutoosi, sõpra, kes aitab sul esineda, ja head kõrvakuulmist. Kõigepealt tuleb sul tükk aega oma kõrvu treenida! Pane ühte tikutoosi üheksa, teise kaheksateist ja kolmandasse kakskümmend seitse tikku. Raputa toose kõrva ääres ja püüa meelde jätta, missugust häält teevad erineva koostisega toosid. Kui astud publiku ette, lase sõbral tikutoosid jagada kolmele inimesele, kes siis toose kordamööda su kõrva ääres raputavad. Treenitud kõrva jaoks on naljaasi ära tabada, missuguse tikutoosiga on tegemist.

KÕRV ARVUTAB!

KIRJUD VEERUD

MIKS SATUVAD MÕNED TÛDRUKUD POPKONTSERTIDEL HÛSTEERIASSE?

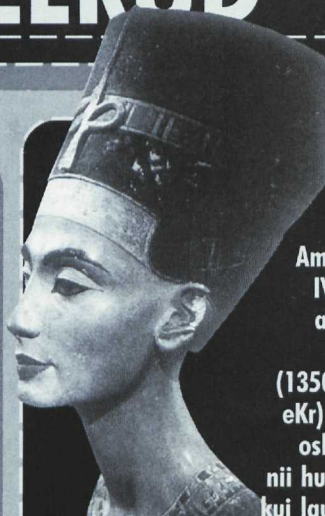
Loodusteadlased oletavad, et teismeliste hÛsteerilisel kiljumisel suurtel ja mÛrarikastel kontsertidel on ùpris kergesti seletatav taust. Nimelt elasid muinasaja inimesed suurte karjadena, kus (eriti meestel) oli kindel vÛrtushierarhia. Tugevamad neist kuulusid tippu, nõrgemad jäid alamateks. Teadagi suutsid tugevamad mehed luua naistele paremaid elamis-tingimusi: tassisid koju rohkem ulukeid, nii et laual oli sagedasti liha ja külma eest võis end kaitsta kohevamate loomanahkadega. Selleks, et sihukese vÛrt mehe tähelepanu endale pöörata, tuli kasutada kõikvõimalikke vahendeid – muuhulgas ka võlvuvat kriiskamist. Nõnda siis arvavad mõned teadlased, et seesama "võlumisinstinkt" käivitab staadiokontsertidel teismeliste tÛdrukute kisa: igaüks püüab vaistlikult tõmmata endale kuulsa popiidoli tähelepanu (ehkki vähestel on lootust bändimeeste kaudu "liha ja nahku" oma koopasse hankida) ja kiljuda teistest valjemini. HÛsteeria tekib tavaliselt siis, kui kriiskajaid on suurem hulk – sel juhul lähevad hÛäled aina kõrgemaks ja kõrgemaks, et teistest üle kõlada.

Osa tarkadest mõtisklejatest arvab aga, et kiljumisega tahetakse lihtsalt omal kombel iidolitele tunnustust avaldada ning et enamjagu kisatõstjast arvab, et niiviisi paistavad nad tõeliselt kaasaegsete musatundjatena. Kõik on maitseasi!

KOLM HAMBURGERIT PÛEVAS!

Inglasest tohter J. H. Salisbury suhtumine tervislikku toitumisse meeldiks paljudele praegustele koolijÛtsidele. See arst väitis nimelt, et kõige tervislikum toit maailmas on loomahakkliha, mida tuleks süüa vähemasti kolm korda päevas. Salisbury ja ta mõttekaaslased 19. sajandi lõpul õppisid hakkliha valmistamist sakslastest emigrantidelt, kes nimetasid oma lemmikrooga Hamburgi kotletiks. Uus toidumood muutus kiiresti populaarseks ka Ameerikas, kus sakslaste hõrgutis sai algul nimeks Hamburger Steak, kuid lühenes õige pea suupärasemaks hamburgeriks.

Ameeriklastegi meelest oli hakkliha tervislik ja kergesti seeditav toiduaine. Peagi leidis hakklihakotlett endale mõnusa peidupaiga kukli vahel – ning 1924. aastaks saavutas "revolutsiooniline võileib" juba nii suure kuulsuse, et Kansase osariigi kodanik Walter Anderson otsustas avada maailma esimese hamburgeriketi. Selle nimi polnud veel McDonalds, vaid hoopis White Castle – Valge Kindlus.

Vaarao Amenophis IV kaunis abikaasa Nefrete (1350 - 1334 eKr) kasutas oskuslikult nii huulepuna kui laupintslit.

NAERATUS KAUGEST MINEVIKUST

Huulepuna ei pruugi alati punane olla: tänapäeval maalivad daamid oma huuli nii oranžiks, lillaks kui pruuniks. Noortele piisab tavaliselt värvitust hügieenilisest huulepulgast, mis ei lase huultel kuivades lõheneda – värv muudab noorukesed piigad hoopis üheks nÄeruvÄärseks.

Muinas-Egiptuses ei värvunud huuli mitte ainult naised, vaid ka mehed – muidugi need, kes kuulusid jõukamate hulka, sest huulepuna polnud tollal odav. Arvatakse, et huulevärv leiuatati algselt tegelikult selleks, et anda balsemeeritavatele surnutele elavamata nõoilmet.

Väljakaevamistel leitud väikeste värvitooside järgi oletavad arheoloogid, et Lähis-Idas kasutati huulepuna juba viis-kuus tuhat aastat tagasi.

MIKS LAPS ON PAKS?

Toitumist uurivatele teadlastele valmistab muret see, et paksude ja ülekaaluliste inimeste hulk kasvab üle kogu maailma. USAs on koguni 43% meestest paksud või ülekaalulised, endises Nõukogude Liidus on enam kui pooled just vaesemate piirkondade elanikest paksud, Hiinas on ülekaalulised enamasti vaid noorema põlvkonna inimesed. Soomlased on avastanud, et neist on iga teine ülekaaluline. Rasvumise põhjusteks peetakse peamiselt liiga rasvarohket toitu, maiustustega liialdamist ja vähest liikumist. Lapsed veedavad üha enam aega telerite ja arvutite ees ning pistavad meelsamini põske maiustusi ja rasvaseid näkse. Samas ei soovi enamjagu lastest oma mängukaaslasteks pakse... Kes ei raatsi rasvasest toidust loobuda, võiks reisida Nigeeriasse või mõnesse Vaikse ookeani saareriiki, kus priske

NIMI JA

MÄLESTUSMÄRK

Tegelikult sõltub laste käekäik väga tihedalt täiskasvanute omast. Harva suudavad lapsed olla õnnelikud, kui nende vanemad on õnnetud, ning enamasti tahavad rõõmsameelsed vanemad ka oma lastele luua rõõmsa elukeskkonna.

Järgmiselt leheküljelt saad teada, mis juhtus eesti lastega raskel stalinismiajal, kui kuuendikku maakerast laastas küüditamiste ja vangistamiste laine. Paljude süütult kannatanud eestlaste elutee lõppes Siberimaal...

Kuid Teine maailmasõda nõudis ohvreid kõigi rahvaste seast. Seda, mida stalinlik poliitika tegi eestlastega, tegid Hitleri käsilased juutidega.

Hitlerlikes koon-
duslaagrites huk-
kus 6 miljonit juu-
di rahvusest ini-
mest, sealhulgas
1,5 miljonit last –
just niisama palju,
nagu praegu on
Eestis elanikke.
Juutide massilise
hävitamist tähistat-
akse sõnaga "ho-

1. juunil tähistab
kogu maailm lastekaitsepäeva.
Tallinna lastele on see päev ikka
tähtendanud tasuta loomaaias-käiku,
ning ega teisteski paikades
jää igasugused vahvad
lasteüritused toimumata.

Tegemist on nii palju, et vähestel on
aega mõelda sellele, mille või kelle
eest lapsi üldse on vaja kaitsta.

"Kurjade õpetajate eest,
ütleb üks. "Joodikutest vanemate
vägivalla eest," arvab teine.

"Narkodiilerite eest," kinnitab kolmas.
"Mõnikord on lapsi vaja kaitsta nende
endi eest," nendib õpetaja.

"Nimelt siis, kui nad oska teha vahet
hea ja kurja vahel ja võivad
teadmatult oma tuleviku
ära rikkuda."

locaust", ning holocausti ohvritele on pühendatud Iisraelis suur, mitmest ehitisest koosnev memoriaalkompleks nimega Yad Vashem.

Yad Vashem tähendab otseses tõlkes "nimi ja mälestusmärk", ning väljend on pärit piiblist, Jesaja raamatust: "... neile ma annan oma kojas ja oma müüride vahel mälestusmärgi ja nime, parema kui pojad ja tütrede: mina annan neile igavese nime, mida ei saa hävitada." Nimede saalis kõlavad lindilt kõigi hukkunute nimed, mida on õnnestunud kindlaks teha. Hukkunud lastele pühendatud saalis valitseb ööpimedus – ainult miljonid tähed tuikavad kõrgel laes, sümboliseerides laste taevasse tõusnud hingi. Koon-
duslaagritesse viimisel eraldati lapsed koos raukadega töövõimelistest isadest-emadest ning saadeti gaasikambritesse. Yad Vashemi lastemuuseumis võib kuulda ja lugeda lugusid, mille kõrval kahatuvad ka kõige julmemad õudusfilmid.

Kui oled lugenud raamatuid "Kuningas Macius Esimene" ja "Kuningas Macius üksikul saarel", siis mäletad ehk ka jutustuste autori Janus Korczaki nime. Korczak oli poo-

la-juudi päritoluga pedagoog ja lastearst, kes kirjutas raamatuid igapäise töö kõrval orbude kodus, kus kujunes välja tema elu põhimõte: näha, mõista ja aidata! Tema lastekodus kasutati karistuste asemel süüasja põhjalikku arutamist, millele alati järgnes andeksandmine, kusjuures kasvatajate tegusid analüüsiti samasuguse täpsusega nagu lastegi omi. Augustis 1942 saadeti lastekodulapsed Treblinka koon-
duslaagrisse ning väidetavalt anti kuulsale pedagoogile võimalus pääsemiseks, kuid Korczak jäi oma õpilastele truuks ning hukkus koos nendega. Yad Vashemi mälestusmärgilgi on Janus Korczakit kujutatud oma noorte sõprade seas. Eemalt paistab, nagu oleks kujudele langenud valgeid kirsi- või toomemelbeid – tegelikult on sinna juutide iidse kombe kohaselt asetatud kivikesi, mis tähistavad mälestuste püsivust.

Eriti kurb on vaadata mänguasju, mida vangistatud lapsed kodust kaasa jõudsid võtta: siin on nukke, puuhobuseid ja isegi omatehtud Monopoli-mäng...

Kuid ühe kaisukaru elukäik osutus siiski ootamatult õnnelikuks: nimelt sattus 3aastane Varssavi tüdruk Ina Rennert just sellesse masinasse, mis saabus Auschwitzi koon-
duslaagrisse ajal, kus laagris polnud ruumi ning vangid jäeti värava juurde ootama. Karu Mirko pääses koos väikese Inaga Prantsusmaale ning kui juba küpses keskeas Ina otsustas 1971. a. Iisraeli kolida, andis ta Mirko muuseumi hoiule.

Niisugustest kurbadest asjadest ei tahaks kõnelda. Aga võib-olla aitab raskete aegade meenutamine meil paremini hinnata kõike seda head, millest praegu osa saame?

Leelo Tungal

NUKRAD VÄLISREISID

Küllap unistasid kaugetest maadest, palmidest ja kuldsetest liivadest needki tüdrukud ja poisid, kelle lapsepõlv langes sõjajärgsesse ja järgsetesse aastatesse. Ning paljud, oi kui paljud võtsidki ette pika teekonna, ainult et seal, kuhu neid viidi, palme ei kasvanud, ja reisid ei kulgenud mugavates bus-sides-lennukites, vaid kariloomade veoks mõeldud rongi-vagunites... Sellist vägivaldset reisileviimist hakati nimetama küüditamiseks. Eestis oli kaks suuremat küüditamis-lainet: juunis 1941 ja märtsis 1949.

Anne ja Külli Hiiesaar olid väikesed elava loomuga õekesed, kellele meeldis oma aias peitust mängida, võrk-kiiges lesida ja muinasjutte kuulata. Ühel ilusal – õigemini koledal – päeval tulid nende koju nõukogude sõdurid, kes viisid vangi tüdrukute isa ning andsid nende emale paar tundi aega asjade kokkupanekuks: selgus, et kuna isa Rudolf oli olnud Eesti mereväeohvitser, siis kujutas ka tema perekond endast suurt ohtu nõukogude võimule ja tuli seepärast Eestist kaugele küüditada... Paljukest siis ehmunud ema taipas ja jaksas asju pikale reisile kaasa võtta, kuid Külli ja Anne olid tugevad ja terved lapsed ning pidasid külmas loomavagunis vapralt vastu. Krasnojarski krai, mille olemasolustki Hiiesaarte perel nagu paljudel teistelgi seni polnud aimugi, sai nende uueks eluko-haks. Esiotsa oli noorel linnaeluga harjunud emal väga raske: et veidigi toitu hankida, tuli lapsed omapead talutaresse jätta ja minna taigasse metsatööle – härja-veokiga palke vedama. Kohalik külarahvas vaatas uus-tulnukaid algul hirmu ja põlgusega: ikkagi kurjategijad – isevärki kommete, rõivaste ja keelega inimesed! Hiljem nähti, et tegemist on töökate ja ausate peredega, ning suhted paranesid. Ema oli koos teiste külaelanikega nädalate kaupa kodust eemal, nii et mudilased õppisid varakult nii ahju kütma, koristama kui toitu tegema. Kui ema nädala lõpus koju jõudis, leidis ta laualt kirja: "JÄTTA PIMA RAHA!" – emakeelse õigekirjaga polnud tüdrukutel suurt aega tegelda... Omapead kasvavad lapsed olid Si-beris varakult täismehed eest väljas: Anne sõnul püüdsid nad matkida vanaahtide piibukombeidki: tarseinte vahelt urgitsetud kuivadest samblatortidest keerati uhked plotskid ning tunti ennast kõvade kuttidena. Kui emad kolhoositöölt naastes sellest kuulda said, oli muidugi õigusega kuri kar-jas! Kooliaja saabudes pidid lapsed jälle omal jõul toime tulema, sest õppetöö käis loomulikult vene keeles, mida emad-vanaemad oskasid lastest viletsamini.

Mispärast eestlasi Siberisse küüditati? Balti riike okupeerides võtsid nõukogude võimumehed käsile "suure as-ja" – stalinliku ümberrahvastamise. Oma kodumaalt ei vii-dud vangilaagritesse või kaugetesse küladesse elama mitte ainult sõjaväelaste, pankurite ja kultuuritegijate peresid, vaid ka lihtsaid tublisid tööinimesi. Hirmu külvates loodeti rahvast lõplikult alistada, nii et ei tekiks mingit lootuse-kübetki Eesti iseseisvuse taastamiseks.

Mõnel pool läksid inimesed küüditamisest kuuldes mõneks ajaks peitu. Nõnda tegid ka Harjumaal elanud veskimehe Järbachi pere vanemad. Lapsed jäeti kodu hoid-ma, sest arvati, et ega neid ikka üksi ära viida. (1949. a.

küüditamine võeti ette just märtsivaheajal, mil kõik lapsed olid kodu-des ning peresid oli kergem tabada.) Aga kui selgus, et Urve, Arvi ja Olev viidi püssi-meeste vahel Keila raudteejaama, otsus-tasid isa-ema end ise üles anda, sest kuidas need lapsed üksi vöö-ral külmal maal olek-sid toime tulnud...

Paljud küüditatud – eriti nõrgema tervisega lapsed ja raugad – ei pidanud saatuse löö-kidele vastu ja maeti Siberi mulda, kuid need

Pole vist ainsatki last, kes ei unistaks reisimisest. Mis mõnu oleks istuda bussi, rongi või lennukisse ja sõita kusagile kaugele, kus kõik on teistmoodi kui kodus!

↑ Külli, jaanuar 1946. a.

← Anne, jaanuar 1946. a.

pered, kellest juttu oli, tulid pärast Stalini surma ko-dumaale tagasi.

Laste emakeelel oli juures kerge vene

aktsent, kuid enamjagu neist asus siiski õppima eesti koolidesse. Anne lõpetas Tartu Ülikooli spor-diarstina, Küllist lõpetas põllumajandusakadeemia agro-noomiateaduskonna. Ka Järbachi pere lastest sirgusid tublid ja töökad inimesed. Muide, Siberist naastes tõi vana veski-mehe kaasa ka koera – ägeda siberi laika, kellele oli pandud eesti nimi Muri. "Kuidas sa jäta-d oma pere liikme vöö-sile!" lausus pereisa koera patsutades.

Nüüd, mil Eesti on jälle iseseisev, kutsus president Len-nart Meri lapsigi üles küüditatute mälestusi kirja panema. See on väga hea mõte, sest ega ajalugu ei koosne ainult sõdadest, vaid ka igapäevistest väikestest headest tegudest. Praeguste laste teha on meie homne ajalugu!

Kas teate kõike LEONARDO DICAPRIOST? Näiteks seda, et...

Leonardo Wilhelm DiCaprio sündis 11. novembril 1974. aastal, mis tähendab, et ta on tiigri aastal sündinud skorpion.

Leonardo sai oma nime pärast ta ema külaskäiku Itaalia muuseumisse. Laps liigutas end emaihus esimest korda just siis, kui ta ema Leonardo Da Vinci maali imetles.

Leo vanemad George ja Irmelin DiCaprio olid noorpõlves hipid, kes lahutasid oma abielu mõni kuu enne poja sündi.

Leonardo esimene pruut Cissi keeldus temaga teisele kohtamisele minemast, kuna ta pidas poissi pisut imelikuks. Leonardo kandis odavat helesinist polosärki ning viis tüdruku esimesel kohtamisel vaatama filmi "Kui Harry kohtas Sallyt". Ilmselt ei avaldanud see tüdrukule muljet.

Leonardo on tuntud supermodellide austaja. Kord olnud Leo ühega oma arvukatest tüdruku- restoranis, kui talle hakkas silma vene päritoluga modell, kes meeldis talle rohkem kui oma pruut. Leo jättis oma tüdruku kohe sinnapaika, kuid venelannale ta siiski vist head muljet ei avaldanud, igatahes

lausus neiu Leonardo kohta: "Ta ei ole eriti romantiline inimene."

Leonardo eitab suhteid paljude näitlejataridega (Kate Winslet, Sarah Gilbert, Demi Moore jt), kuid väidab, et on seotud ühe Hollywoodi staariga, kelle täht on viimasel paaril aastal ülekohtuselt tuhmunud.

Leonardo esimene kinosuudlus leidis aset filmis "Total Eclipse".

Kui Robert De Niro Leonardo "Selle poisi elu" jaoks (This Boy's Life) välja valis, oli noormees nii rõõmus, et virutas rusikaga oma toa lakke augu.

Leonardo tegelik juuksevärv on palju tumedam sellest, millega kinosõbrad on harjunud. Huvilised on välja uurinud, et Leo värvib oma juukseid ühes Los Angelese peenes juuksurisaalongis.

Fakte kogus Liina Noormets Kiilist

SPICE GIRLSe joonistas
Martina Viil Tartust

ÜKSILDASE HETKE JUUSTULEIB (Mõnus telekast iidoleid vaadates näksida)

Vaja läheb:

- 2 leivaviilu
- 1 juustutükk
- 25 g margariini (võid)
- ja 1 PANN!

Mõlemad leivaviilud tuleb ühelt poolt ühtlaselt või või margariiniga üle määrida. Juustutükk tuleb panna leivaviilude vahele. Ülejäänud margariin pane pannile ja prae selles leiba umbes 3 minutit.

Anita Jürson Tartust

MITTESPORTLIK

SPORTLIK

KUI SPORTLIK SA OLED?

Suvi ei ole enam kaugel. Soe päike meelitab inimesi oma majadest ja korteritest välja. Algab rulluisutamise, ujumise ja jalgrattaga sõitmise hooaeg. Selleks, et kontrollida, kui sportlik sa oled, proovi teha seda testi!

1. Mis on sinu jaoks sport?

- a) teine maailm
- b) asi, millega võib vabal ajal tegelda
- c) teaduse liik
- d) kunstiliik

2. Millise spordiga tegeled?

- a) ei tegele üldse
- b) korraga kahe või rohkema alaga
- c) lemmikalaga
- d) eluohtliku alaga

3. Mida teed hommikuti?

- a) võimled
- b) ütled: "Tere hommikust!"
- c) lähed kooli jalgsi
- d) sõidate kooli autoga

4. Missugune on sinu lemmikspordisaade või -kanal?

- a) jalgpalli teleülekanne
- b) Eurosport
- c) Animal planet
- d) MTV

5. Kus olid 2000. aasta olümpiamängude ajal?

- a) Austraalias
- b) Hispaanias
- c) Sidneys
- d) kuskil mere taga

6. Kes neist inimestest on parim suusataja?

- a) Kurnikova
- b) Jaak Mae
- c) Erki Nool
- d) Lennart Meri

7. Milline peab olema treener?

- a) naljakas ja kuri
- b) viisakas ja paks
- c) hea ja lahke
- d) heatahtlik

Tere! Mina olen vene tüdruk Nadja Šelenjova. Ma õpin vene õppekeelega erakoolis, kus õpetatakse eesti keelt viis korda nädalas. Eesti keel on minu jaoks teine keel emakeele kõrval ning selles keeles ma saan väljendada oma mõtteid. Ma hakkasin juba mõtlema eesti keeles. Pakun teile lahendamiseks ühe testi, mille ma ise koostasin

PUNKTID

	1	2	3	4	5	6	7
a	10	0	10	5	5	0	0
b	0	10	1	10	0	10	1
c	1	1	5	0	10	0	10
d	5	5	0	0	1	0	5

70 punkti – oled väga sportlik. Aga ära liiga palju hoopse sellega, et sul tuleb kõik hästi välja: võib juhtuda, et sa enam ei arene. Et seda vältida, tee rohkem trenni!

69 - 40 – ära torka näppu taevasse! Õpi kõike, mida treener sulle soovib ja siis on kõik korras.

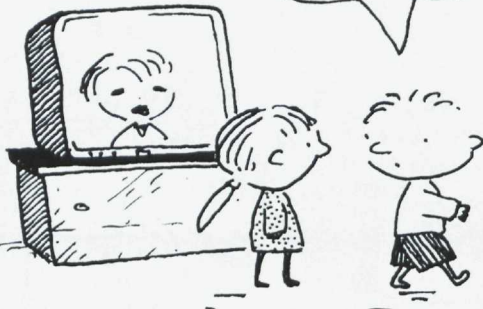
39 - 20 – tee rohkem trenni, muidu hakkavad su vaenlased sind kiusama ja konkurendid astuvad kannale.

19 - 20 – sport on sinu jaoks ainult sõna. Kui sa ei taha, siis ära tegele sellega – parem hakka joonistama või laulma – selles saavutad kindlasti parema tulemuse.

Nadja Šelenjova Tallinnast

JA NÜÜD NÄITAME
FILMI KÕIGE
PISEMATELE.

LÄHME ÕUE,
SEE FILM
ON

PAKS
PABER
PRANTSUS-
MAA
PEALINN

PIRET
TANTSU-
PIDU
MEETER

MÄTTIISEN
TITAANI
SÜMBOL
ÜHINEMA

HEA
LÖHN

ÜMAR
TÄHT

NÄO
OSA

TEMA

...-KAUN
KÜLAS-
KAIK
TSENTNER

KEEDU-
NÕU
ILMA-
KAAR
NÕUD

2xTÄHT
AASTA
PUHASTUS-
AINE
BASSEINIS

PUU-
VILJAD
KÜLM-
TOIT
6.NOOT
VANU-
SETU

SPORDI-
KOOI
MULLE
ISIKLIK

KUUSE
LEHT
LIETUVA
EESTI K.

OLÜMPIA-
REKORD
KROON

TIRIME
LAPSE-
VANEM
ANU &
RAUL

TONN

2xTÄHT

KÜKKUR-
KARU
SINU
INGRID

2xTÄHT

KÖÖGI-
VILI

Koolimullid

AASTAEGADE TÄHENDUS

KEVAD – armumise aeg
SUVI – mõtlemise aeg
SÜGIS – mahajätmise aeg
TALV – unistuste aeg

HÜÜMÄRGID

! – mõtlen sulle
 !! – ootan vastust
 !!! – igatsen sinu järele
 !!! – armastan sind

MIDA TOOB AEG?

MINEVIK – kahtlus
OLEVIK – kurvastus
TULEVIK – unistus

Mullikogu koostas Pilleriine
 Kamenjuk Jõgevamaalt

ARMASTUSEST

VÄIDE: armastus on vesi.
TÕESTUS: Armastus on roomlaste Amor. Amor on tagurpidi roma. Roma on neegrinaise nimi. Neeger on tagurpidi Regeen. Regen on saksa keeles vihm. Vihm on vesi.
JÄRELDUS: Armastus on vesi. Jooge terviseks!

NAINE ON ...

14 - 16a. – kuum kui Aafrika
17 - 20a. – metsik kui Austraalia
21 - 30a. – avastatud kui Ameerika
31 - 40a. – läbi uuritud kui Euroopa
41a. - ... – mõistmatu kui Aasia

KUI TÛTARLAPS VAATAB

... **üles** – petab;
 ... **lõbusalt** – mõtleb;
 ... **kurvalt** – armastab;
 ... **küljele** – närveerib.

Mullid saatsid
 Mari-Liis Kallikorm ja
 Maarja Puul Ida-Virumaalt

SUUDLUSTE TÄHENDUS

Laubale – sõprus
Kaelale – kirk
Põsele – igatsus
Huultele – armastus
Kõikjale – harrastus

Kadi Ink Hiiumaalt

KUIDAS SINUGA HÛVASTI JÄETAKSE?

Head aega! – ükskõiksus
Hüvasti! – lugupidamine
Nagemiseni! – sõprus, sõprus!
Pakaa! – kerge armastus
Aidaa! – armastus
Adjöö! – palav armastus

Nelli Kuldmaa
 Kohtla-Järvelt

ÕNNETOOVAD MÄRGID

Vuntsidega miilits
 Korstnapühkija
 Uudishimulik plika
 Valge tuvi
 Ristiämblik
 Klaasikillud

ÕNNETUST TOOVAD MÄRGID

Must kass
 Peeglikillud
 Leitud taskurätik
 Tühjade ämbritega naine

ÕNNETUD PÄEVAD

Jaauuar 1, 2, 11, 18
Veebruar 6, 8, 17
Märts 1, 2, 13
Aprill 1, 2, 3, 12
Mai 8, 11, 17, 30
Juuni 1, 7, 13, 18
Juuli 1, 5, 6, 13
August 1, 3, 13, 17
September 15, 18, 30
Oktoober 12, 13, 17
November 11, 12, 17
Detsember 1, 14, 18

Õnne- ja õnnetusemullid
 saatis Lagle Matetski
 Kohilast

Salmik, salmik, vaata ette!

Pilleriine Kamenjuk
Jõgevalt saatis meile
järgmisi salmikuvärsse:

"Kui suur on armastuse vägi?"
mõtles orav, kui näris käbi.

"Kes küll armastuse löi?"
mõtles pull, kui heina söi.

"Kes küll usub armujuttu?"
mõtles karu ja tõmbas uttu.

"Kas tuleb armastusel lõppu?"
mõtles jänes, kui alustas juttu.

Armastust ja kõha
ei saa varjata.

Kes armastab,
pole kunagi inetu.

Ela ilmas nagu pulmas,
nii et teistel vesi silmas.

Mitte kellegi õnn ei õitse
kodus ahju taga.

Kadri Tagel Kaagverest
leidis uut salmikumaterjali.

Mõista, mõista, mis see on?
Palavam kui päike,
kaunim kui kuu
ja suurem kui meri?
See on armastus!

Kus päike, seal valgus.
Kus valgus, seal elu.
Kus elu, seal armastus.
Kus arm, seal sina.
Kus sina, seal mina.

Kui sa mind ei armasta,
tead, mis teen siis sinuga?
Topin sinu pudelisse,
saadan ära Siberisse.

Öökull, poiss ja kägu –
kõik lollid ühte nägu.

Mis kasu on klaverist,
mida mängida ei saa.
Mis kasu on poisist,
kes käib teistega?

Pille Porgand Pärnust
läkitas järgmised read.

Ole ilus, ole hea,
sinu juurde tulen pea.
Olen sinu järel hull,
teistele tüdrukutele panen NULL!

Ära seda õuna kisu,
mille sees on ussirisu.
Ära seda poissi usu,
kellelt saad sa kergelt musu.

Ole tubli alati,
muidu teen sust salati.
Salatit söön rõõmuga,
ainult ilma sinuta.

Anni Peebo leidis
hulga naljakaid värsse.

Ära linnast poisse otsi,
ära rannast lehma otsi!
Linnapoiss joob palju viina,
rannalehm ei anna piima.

Poisi armastus on puhas kui pori,
meeldiv kui vanaeide lori,
pikk kui kutsika uni,
kestev kui kevadine lumi.

Ega sipelgas ole siga
ega siga laululind.
Mis on mul, tüdruk, viga,
et ei armasta sa mind?

Ära armasta ilusat nägu,
sest õites võib peituda madu.

Ikka jälle ütlen sulle:
ära pista sõrme tulle!
Ära iial armasta
kahte poissi korraga!

Kui elulaev ei võta tüüri,
siis jookse peaga vastu müüri!

Usu, looda, armasta!
Kui kätte saad, siis kallista!

Kes siis tunneb seda linna?
Kus siin pissile saab minna?
Poolteist tundi, jalad risti,
seisan Mustamäel ma püsti.
Troll ei tule, kempusu pole...
Küll on moodsas linnas kole!

Edgar Valter

NAERU-USS

“Sul, Juku, on jälle uued teksad! Need püksid paistavad küll olema viimane moeröögatus!”

“Oh ei, õpetaja! Viimane röögatus on veel kõlamata – see tuleb mu papsi suust, kui ta kuuleb, mis need püksid maksid!”

“Juku, jälle jahtub su ühepajatoit taldrikul! Ise hüüdsid koolist tulles, et oled näljane nagu hunt – miks sa siis ei söö?”

“Aga ema, sa tead ju väga hästi, et hundile kapsad ja porgandid ei maitse!”

“Kas tead, ema: meile tehti täna koolis süsti ja Ants nuttis ja karjus, kuidas kõri võttis!”

“Ma loodan, et sina ei karjunud, Juku?”

“Kus sa sellega – ma sain punuma ja keegi ei suutnud mind tabada!” hoopleb Juku

“Oh neid tänapäeva lapsi küll!” õhkab vanaema. “Ütle mulle nüüd ausalt, Juku, miks sa muudkuu päevade kaupa televiisori ees istud?”

“Sellel on väga lihtne põhjus, vanaema,” laiutab Juku käsi. “Televiisori tagant on nimelt võimatu saateid vaadata!”

“Kujutle, Juku, et sa oled matkale minnes unustanud veepudeli koju. Ilm aga on palav ja päike lööskab mis hirmus. Mida sa sellisel juhul peaksid tegema?”

“Kujutlemisest loobuma, õpetaja!”

“Juku, kas sa oskad meile öelda, mis on liiter?”

“Liiter on seesama mis meeter, ainult et vedelas olekus, õpetaja!”

“Kas teile, lapsed, meeldib Mozart?” küsib muusikaõpetaja. “Mida näiteks sina, Juku, Mozartist arvad?”

“Oi, minu käest ei maksa küll selliseid asju küsida!” ohkab Juku. “Meil kodus selliseid asju ei sööda – minu emale meeldib ainult nuudleid keeta!”

Õpetaja: “Ütle nüüd ausalt, Juku, kas sa lähed tööpoolest teise kooli või ütlesid sa seda ainult selleks, et mulle rõõmu valmistada?”

“Mida te täna hoovis mängisite, Juku?”

“Jalgpalli, isa!”

“Ja kes võitis?”

“Meie võitsime! Ja mina olin kesk-tormaja!” kiitleb Juku.

“Tubli poiss!”

“Oi, isa – kas see tähendab, et sa maksad vabatahtlikult selle akna kinni?”

“Jutusta meile, Juku, kiviajast!”

“Kiviaeg, õpetaja, oli selline aeg, kus kõik asjad olid valmistatud kivist – isegi televiisorid!”

“Õpetaja, õpetaja!” hüüab väike Ants. “Kas teate, et Juku kirjutas praegu just koolimaja seinale rumalaid sõnu?”

“Või nii! Aga mida sina siis tegid?”

“Mina ei kirjutanud ainsatki tähte, sest Juku lihtsalt ei laenanud mulle kriiti!”

“Mida sa, Juku, seal maalid?” küsib ema püüdlikult paberilehele tähti sirgeldavalt Jukult.

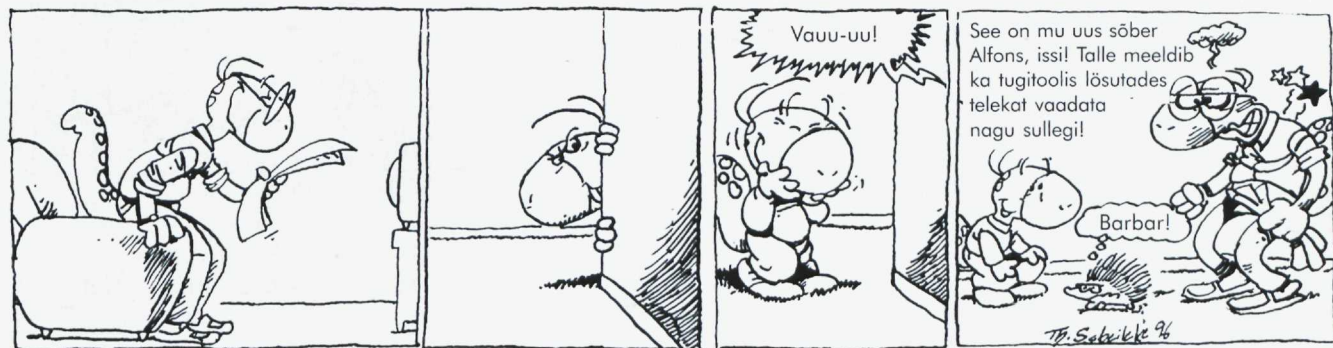
“Ma kirjutan onupoeg Hugole kirja!” teatab poiss.

“Aga Hugo on ju alles viie aastane ega tunne veel hästi tähtigi!”

“Ma tean seda – just seepärast ma kirjutanangi nii pikkamisi, et Hugo jõuaks tähti veerida!”

Kui Juku tuleb hommikul vannitoast, teatab ema talle: “Jälle jätsid sa kõrvad pesemata, Juku! Mine ja pese need kohe puhtaks!”

“Aga ema, ma ju alles eile pesin kõrvu ja vahepeal pole ma neid peaaegu üldse kasutanud!”

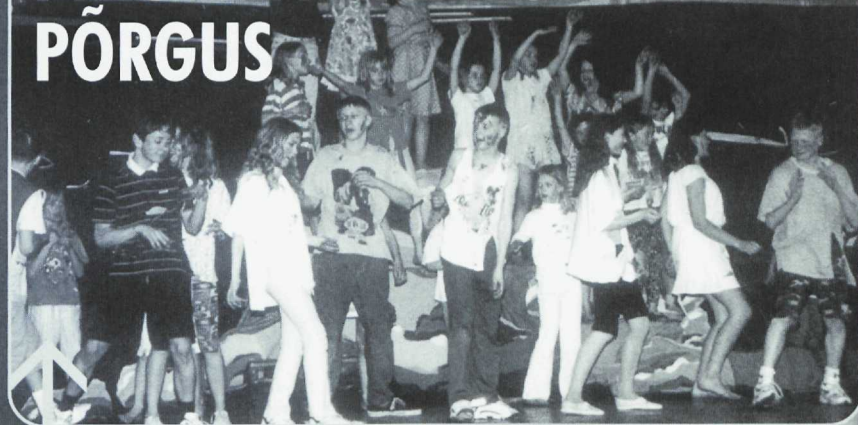

Söömaaeg
muusikalis
"Kärbeste jumal".
Aga liha on ju vaja.
Esiplaani
Pille Ploom
ja Tanel Puura

"PÄRLIINE"

PIDUPÄEV TAEVASES PÕRGUS

Muusikali "Kärbeste jumal" lõpp, pingelangus

"Sügismeloodia", mille saatel noorte segarühm jalga keerutas. Kava lõpetas vilistlane Jandra Mölder pilkupüüdva ette-astega.

Pärast vaheaega jätkus sünnipäevapidu etendusega "Kärbeste jumal". W. Goldingi romaani põhjal kokku pandud lavastus räägib noortest inimestest, kes lennuõnnetuse läbi satuvad üksikule saarele, kus üheskoos kogetakse kõiki inimlike tundeid – nii ilusaid kui inetuidki. Lavastuses on kokku põimitud näitlemine, muusika ja tants.

Kolmas osa koosnes põhiliselt kallistustest ja pisaratest. Sinna vahele mahtusid ka õnnitlused ning parimate äramärkimine. Jagati välja hulgaliselt tunnustus-, kiitus- ja aukirju. Välja valiti igast rühmast parim sõber-tantsija: Anne Hirson lasterühmast, Tauri Trummal segarühmast, Merille Liiv neiduderühmast.

Tavaliselt on igal inimesel pidude kohta oma arvamus. Pärliline peo suhtes oli publik üksmeelne: see oli midagi, mis tõi pisara silma ning pani südame kiiremini põksuma. Tantsuseltsi "Pärliline" juubel ületas kõigi ootused ja lootused ning seetõttu otsustati eeskavast Linda rahvamajas veel kordusetenduski korraldada.

Lilian Lääne
(Tantsuõpetaja Leili
Väisa teatel sai 9.
klassi õpilane
Lilian Pärliline
sünnipäevapeol
eripremia 11 aastase
tantsustaaži eest.)

On puhkepäeva varajane hommikutund, heliseb äratuskell, haigutan ning tõusen üles. Pärast mõningasi toimetusi asun kultuurimaja poole teele, et sealt Kobelasse trenni sõita. Oh, milline piin, mõtlete...

Hoopiski mitte. Mul polnud raske tõusta ega oma nädalavahetust treeningul veeta. Põhjus lihtne – teadsin, et iga treeningpäev on omaette katsumus, millest hiljem kujuneb kogemus ja et saan olla koos inimestega, keda tantsimisel kalliks olen hakanud pidama.

29. aprillil toimuski Linda rahvamajas tantsuselts Pärliline 15. sünnipäev. Üritus viidi läbi kolmes osas: meie oma tantsutegu, etendus "Kärbeste jumal", tantsijate tunnustamine.

Esimeses osas mängiti läbi viimase hooaja suursündmusi tantsumaailmas.

Rahvale näidati erinevaid tantsustiile, mida Pärliline viljeleb. Publik nägi eestlastele omast rahvatantsu, noored võisid osa saada tänavatantsust. Kõrvale ei jätetud ka aeroobikat ega lindy hoppi. Rahvalaule laulis eakateklubi

See on kihvt paradüis... Neidude rühm: Julia, Mirja, Helina, Pille, Kätlin, Merille, Diana

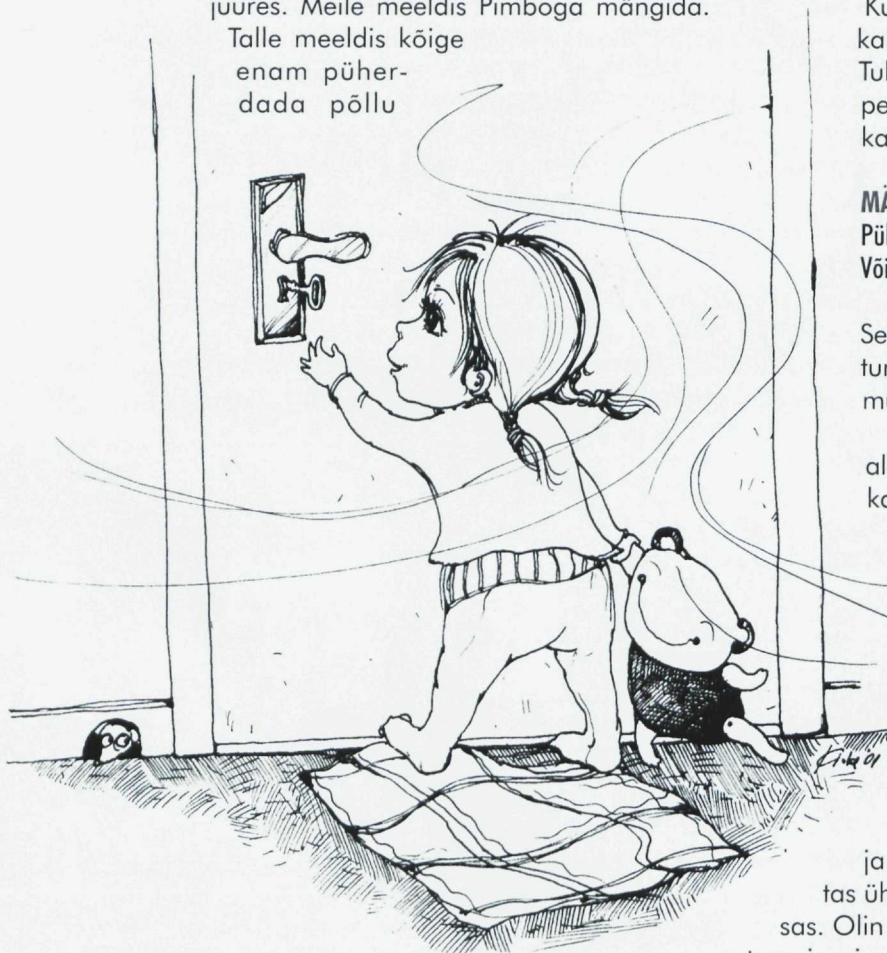
MÕTE ELUST ENESEST

INGEL UNDUSK

Algus juuli-augustinumbris 2000

Oli juulikuu ja väga palav. Otsustasime, et liguneme päevad läbi vees. Kui me sinna jõudsime, oli vanaema meile üllatus. Neil oli koer. Nende naabrid oli välismaale sõitnud ja vanaema oli koera rõõmuga vastu võtnud. Koera nimi oli Pimbo. Vanaisale Pimbo ei meeldinud, sest too magas tavaliselt tema voodis ja vanaema hellitas kutsat rohkem kui abikaasat. Pimbo oli labradori tõugu koer. Labradore on olemas pruuni, musta ja valget värvi. Valged nad just ei ole, kuid kollakas-valged on õigem. Pimbo oli kollakas-valge. Ta oli kohutavalt armas ja sõbralik koer. Ta ei teinud kärbelegi liiga. Võibolla kärbele teeks, kuid sääsele mitte. Tegelikult olid asjaolud nii, et Pimbo sõi kärbeid, kuid sääski ta jälestas. Kui ta mõnele vastu juhtus minema, lõi ta araks ja jooksis vanaisa voodisse, sest seal oli ohutum. Vanaema arvas, et vanaisa peaks diivanile magama minema. Ta arvas, et Pimbol on muidu kitsavõitu magada. Vanaisa oli aga jonnakas ja nii nad öösiti magasidki ühes voodis. Pimbo suur tagumik vanaisa kõrva juures. Meile meeldis Pimboga mängida.

Talle meeldis kõige enam püherdada põllu

Pildi joonistas Kirke

servas olevas porihunnikus. Seal käisime me siis püherdamas. Pärast läksime meie ennast sauna pesema ja Pimbo läks vanaisa voodisse. Seal ta raputas ennast ja vanaisa oli vihane. Aegade möödudes sai vanaisa toast Pimbo tuba, vanaisa voodist Pimbo voodi ja vanaisa naisest Pimbo naine. See viimane on kõige imelikum, kuid ma ei valeta. Vanaema oli Pimbosse nii kiindunud, et ei teinud vanaisast enam väljagi. Pimbo oli muidugi ülimalt rahul.

Ujumisest ei tulnud aga midagi välja. Pimbole meeldis inimesi uppumast päästa. Meie ei olnud veel uppuma hakanudki, kui tema juba päästma tuli. Ta vedas meid kohe veest välja, kui me olime jõudnud ainult põlvini vette. Pimbol oli aga väga suur isu. Selle söögi, mida me ei tahtnud, viskasime Pimbole. Kuid talle ei olnud sellest ikka küllalt. Ta hakkas laua pealt süüa võtma. Vanaisa avastas peagi, et vanaema talle isegi kohupiima ei paku. Tegelikult pakkus küll, kuid Pimbo armastas ka seda kraami.

Kui me siis ära pidime minema, oli meil väga kahju lahkuda. Lubasime peagi tagasi tulla. Tulimegi, kuid Pimbol siis enam ei olnud. Ta pere oli talle järele tulnud ja Pimbo sõitis ära kaugele minust ja Hendrikust.

MÄLESTUSED

Pühendatud papsile.

Või vähemalt sellele, keda pidasin oma papsiks.

Seekord räägin sellest, kui olin veel viiene. Juhunud ma ise ei mäleta, kuid paps rääkis sellest mulle. Paps? Kuidas võtta.

Olin väiksena õudne koristaja. Koristasin alatasa oma pereliikmete tube ja sain selle eest ka riielda. Ema ja isa panid kodust lahkudes oma tubade ukseid lukku, kuid ma leidsin võtmed üles ja koristasin. Selles majas, kus meie elasime, elasid meie trepikojas peale meie vaid ühed inimesed. Meie naaber oli trepikojas hiljuti kalli remondi teinud ja seinad oli lumivalged. Selle lause tähtsusest ei saa praegu keegi aru, kuid tegelikult on see tähtis. Mamps oli koos Hendrikuga vanavanemate juurde läinud ja me olime papsiga kahekesi kodus. Isa töötas ühes korteri otsas ja mina mängisin teises otsas. Olin väga iseseisev laps. Mängisin vaikselt oma toas ja ei seganud isa. Vahepeal käisin ainult vaatamas, kas isa ikka alles on. Siis läksin jälle mängima.

Mul oli aga selline harjumus, et vihaseks saades läksin oma tuppa ja tagusin pead vastu seina. Sel päeval juhtus, et koristasin isa tuba ja sain õiendada. Siis jooksin verandale ja virutasin peaga vastu seina. Paps ei hakanud keelamagi, sest oli sellega juba harjunud. Siis aga tundsi me põlemislõhna ja isa sai aru, et kojamehel vanapaber oli koridoris põlema läinud. Täiesti juhuslikult oli aga naaber oma võtmed millegipärast isale andnud ja kuna meil endal telefoni polnud, siis läks ta sinna helistama. Ta helistas tuletõrjesse. Mina aga panin sel ajal, mil isa naabrite korteris oli, ukse ilusasti kinni, sest olin korralik inimene. Isa pidi siis ukse maha lööma, et sisse pääseda. Õnneks pääsesime lõpuks eluga, kuid kui naaber poleks neid võtmeid papsi kätte andnud, poleks mind praegu siin kirjutamas. Räägitakse, et imesid pole olemas, kuid ma pole selles enam nii kindel.

Nagu ma juba ütlesin, tegi meie naaber enne seda juhtumit koridoris remondi. Nüüd olid kõik lumivalged seinad tulekahjust tumehallid ja naabri nägu seda nähes samuti. Noh, seda võite ise ette kujutada.

TAGASI

See jutt on pühendatud Heldele

Terekest siis jälle. Esimene koolipäev on takistusteta üle elatud. Tore on taas oma sõpru näha ja nendega rääkida. Kool on tegelikult normaalne värk, kuid oleks veel normaalsem, kui seal ei peaks õppima. Tegelikult oleks kõige parem siis, kui kool oleks ja seal õpitaks, kuid hindeid ei pandaks. Siis oleks koolindusvärk igatpidi normaalne. Kuid väike probleem on selles, et koolis antakse hindeid. Nüüd, kus jälle koduseid töid antakse, on imelik tunne. Vaheaeg on mulle toonud harjumuse, et mul pole õhtul väljast tulles mingeid kohustusi. Nüüd siis aga jälle on.

Nüüd natuke meie uuest klassijuhatajast. Ta nimi on Helde ja ta on igatpidi helde. Ta annab vähe õppida ja on väga sõbraliku iseloomuga. Eks siis kill-kõll ja toost Helde auks. Temasugune õpetaja kulaks minu meelest igale klassile hädasti ära. Kuigi Heldest kirjutan seekord vähe, on see lugu siiski temale pühendatud. Ma ei hakka talle pugema. Mitte midagi sellist. Pugeda ma ei kavatse. Proovin lihtsalt normaalselt käituda, sest vihavaenlasi ma endale ei taha.

Ma ei räägi seekord rohkem koolist. Räägin hoopis isast. Mitte sellest isast ei räägi ma, kellega ma kogu elu koos olen elanud, vaid sellest isast, kellega ma alles hiljuti kohtusin. Lühemalt öeldes räägin ma pärisisast. Tal on kinnisidee. Kinnisidee, et ma sõidan koos temaga Austraaliasse elama. Isal on seal suurte mugavustega maja ja kõik muu. Ta näitab mulle pilte erinevatest villadest ja kohtadest, kus me võime elada. Ta lubas mulle osta riideid, mööblit ja ühesõnaga kõike. Ta lubas suurt taskuraha, häid sõpru, head kooli, isiklikku korvpalliplatsi, kuulsaid korvpallitreenereid eratundidega, hobuseid jne. Rumal oleks sellest kõigest lahti öelda, kuid ma ei hooli. Andke andeks. Ma ei saa midagi teha, lihtsalt ei hooli. Ma ei vaja seda kõike. Ja mis must edasi saab? Pärast seda, kui olen elanud selles rikkuses. Kui mul

enam pole seda rikkust, olen täiesti abitu, sest ma pole ise millekski võimeline. Kuid see pole põhjus, mille pärast ma ei taha minna. Ma ei taha minna Hendriku pärast. Tema on mu elu mõte. Ma ei saa seal ilma temata hakkama. Ma pole selline nagu teised. Ma ei taha seda lihtsalt. Mul pole ka siin millestki puudust. Olen lihtsalt teistsugune. Ma ei hakka talle pugema. Mitte midagi sellist. Pugeda ma ei kavatse. Proovin lihtsalt normaalselt käituda, sest vihavaenlasi ma endale ei taha.

ISA, HENDRIK JA TEISED KALLID INIMESED

Pühendatud isale

Eile käis isa siin. Ta tõi mulle veel pilte meie tulevastest elamistest ja superkallitest autodest. Mul on väga vastik olla. Esiteks olen unine, sest ma pole öö otsa maganud, ja teiseks on isa kindel, et lähen, kuigi tegelikult ei lähe ja ma ei julge talle rääkida. Kahju hakkab. Räägin kõik oma mured Luisele. Temast on niipalju kasu, et ta hüppab mu voodisse ja lakub mu nägu. Siis paneb ta pea mu põsele ja nuuksub. Armastan teda väga. Ta on küll koer, kuid oskab suurepäraselt lohutada. Ma tean ka seda, et ükskõik, kuhu ma lõpuks ka ei suunduks, tema jääb minu kõrvale. Ta ei peta mind ja ta ei tee mulle haiget. Isa tõi mulle paki mu pururikkalt tädilt. Tädi saatis mulle pehmeid loomi ja muud nänni. Ta oli ka kirja kirjutanud. Seal ta kirjutas, et ükskõik, mida ma ka lõpuks ei otsusta, tema armastab mind. See oli mulle suureks üllatuseks. Ma poleks kunagi osanud arvata, et ta mind armastab. Valetan nüüd natuke ja kirjutan, et armastan teda ka. See pole küll tõsi, kuid loodan, et varsti on. Mulle meeldib armastada.

Isa rääkis, et võin oma kasuvanematele ükskõik kui palju kirjutada ja helistada. Ta ütles, et võime neile igal kuul külla lennata. Kuid ma ei taha neid külastada. Ma ei taha Hendrikule külla minna. Tahan teda iga päev tema pärisuuruses enda kõrval näha. Tahan igal õhtul minna Hendriku tuppa ja temaga rääkida nagu vanasti. Tema juures olla ja temaga mängida. Selle nimel olen valmis loobuma kõigest. Ka korvpallist, sõpradest ja äärmisel juhul isegi Luisest. Kuidas isa ei mõista? Ta ütles täna veel midagi õudset. Ta ütles, et lahkume järgmisel nädalal...

Rääkisin Mellile oma muredest ja ta ehmus. Melli ütles, et tal oleks raske minu äraolekuga kohaneda, kuid et ma pean ise otsustama, sest peaksin seekord vaid endale mõtlema. Mellil on õigus. Ma pean otsuse tegema ainult enda huvides, et siis natukeseks rahu saada.

17 = MURED JA VAEV

Pühendatud Hendrikule.

Homme on Hendriku sünnipäev. Ta saab 17. Aeg on nii ruttu läinud. Ta on juba nii suur. Eile ütles ta mulle ühe koleda tõe. Ta armastab Sandrat. Mul jäi klimp kurku kinni. See klimp oli juba ammu seal olnud, ta ainult ootas, millal on õige aeg. Kuid tegelikult ma ju teadsin, et kunagi see juhtub. Aga see juhtus liiga vara. Ma pole selleks veel valmis.

Järgneb

KRISTEL KIRSS

HIIREVANAIISA TEEB TRENNI

Ühes kollases puumajas, kamina nurga taga asuvas urus elas hiireperekond: vesihall vanaisa Heldur, tumehall isa Hillar, ema Hilda ja pisike hiirepreili Hifi. Nad elasid oma tavalist hiireelu, näksides juustu ja saia-koorikuid ning tundes hirmu kassi ja inimeste ees.

Kuna lõhn sai ja aukudega juust kuulusid inimeste toidulauale, siis oli hiirtel tegemist, et mõnda väikest tükikest enda valdusse saada. Igal hommikul loosis hiireema välja ühe pereliikme, kes pidi toidujahile suunduma.

Ega selleks olnudki eriti palju võimalusi, sest loosimisel osalesid vaid vanaisa Heldur, isa Hillar ja hiireemane ise. Väikest hiirepreilit peeti toidu hankimiseks liialt pisikeseks, pealegi puudus tal elukogemus.

Nii kogunesid hommikuti peale silmapesu ja hammaste puhastamist vanad hiired uru esikusse. Hiireemane rivistas kõik vanuse järjekorras üles ja seisis pisikese rivi ette. Salami-si hellitas hiireproua lootust, et ehk täna meespere ei märka tema olemasolu. Ema Hilda oli nimelt tähele pannud, et kui meeshiired midagi taga otsisid, ei leidnud nad seda kunagi – eriti siis, kui otsitav oli nende nina ees.

Preili Hifi pidi samuti rivistusel

osalema, sest vanaisa Helduri arvates ei saaks hiirepreili muidu teada, kuidas üks õige näriiline oma elu peab sättima.

Kui pere oli rivis, algas loosimine. "Sirutage oma koonud ette!" käsutas ema Hilda. Vanaisa ja isa hiire silmad hakkasid ägedasti pilkuma, kui nad kuulekalt oma ninad emahiire poole küünitasiid.

"Ära vurrukarvu puutu, muida ma ei suuda sind hammustamata jätta!" hoiatas isa Hillar. Hiireemane karmi pilku märgates lisas ta: "Palun, kallid!"

Igahommikune loosimine tähendas tegelikult lihtsat karvatõmbamist. Ema Hilda marssis pere ees kärmelt edasi-tagasi ja tõmbas siis kärke, väljaõppinud liigutusega mõlemal hiirel ühe karvakese välja. Seejärel asetati karvad võrdlemiseks kõrvuti. See, kelle oma osutus pikemaks, läks toidujahile.

Seekord tõmbas hiireproua nii isal kui vanaisal ühe karvakese kõrva tagant. Mõlemad piuksatasid mehiselt ja sügasid seejärel hoolikalt veel kipitavat kohta. Ema asus kohe asjalikult karvakese mõõtma. Kõik olid põnevil, sabad hakkasid pingest vedru sarnaseks kiskuma.

"Vanaisa karv on pikem!" teatas Hilda võidurõõmsalt. Kahjuks märkas Hifi ema karva puudumist ning piuksatas:

"Emme, aga sinu karv?"
Loosiõnnetest nukraks

jäänud vanaisa Heldur tõmbas kopsud õhku täis, et pahandama hakata, kuid enne, kui ta suu lahti jõudis teha, oli ema Hilda oma kõrva tagant karvakese tõmmanud. Taas suundusid ärevad pilgud karvakestele. "Ikkagi on vanaisa karv kõige pikem!" teatas Hilda võidurõõmsalt ning marssis magamistuppa asemeid korrastama.

Vanaisa jäi kurvalt omaette kükitama. Isa Hillar patsutas talle õlale ning suundus salakäigu kaudu naaberhiir Kustavi juurde.

Hifi jäi vanaisa juurde. "Las ma aitan sind!" pakkus ta.

Vanaisa vaid ohkas, suundus uruksele ning heitis pilgu inimeste elamisele. Elutoas polnud inimesed seekord midagi söönud – puhtal põrandal polnud näha isegi saiapuru. Järelikult pidi vanaisa ette võtma pika ja ohtliku teekonna kööki.

"Kassi pole igatahes näha!" julgustas Hifi.

"See ongi kõige hullem, lausus vanaisa tõredalt. Kui teda oleks näha, siis ma ju teaksin, kuidas liikuda. Aga praegu võib ta nurga tagant välja ilmuda just siis, kui ma olen toa keskele jõudnud."

Kuna röövretkeks tuli vanal hiirel ettevalmistusi teha, alustas vanaisa paigalsõrgist.

"Mida sa nüüd teed?" uuris Hifi.

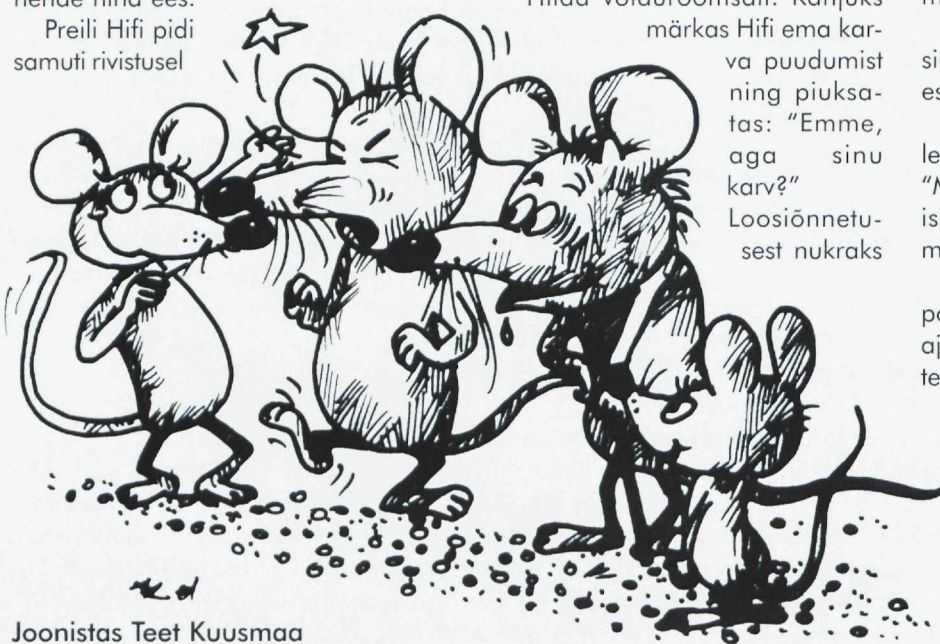
"Soojendan kangeks jäänud lihaseid," selgitas taat hingeldades. "Minu vana-vanaisa jättis kord soojendustrenni tegemata ja tal tuli joostes kramp vasakpoolse tagumise jala esimesse varbasse. Ja kass söi ta ära."

"Kui kass ta nahka pani, kust sa siis tead, et kramp just tagumise jala esimesse varbasse tuli?" imestas Hifi.

Vanaisa katkestas hetkeks võimlemise, jäi mõttesse ning lausus siis: "Mul oli lihtsalt nii vahva vana-vanaisa, et sellest kirjutasiid kõik hiire muistsed raamatud."

Kuna Hifi näost paistis, et vastus polnud piisav, lisas vanaisa: "Ju siis ajaloolased tegid pärast kindlaks, mis temaga õieti juhtus."

Hifi tahtis veel küsida üht-teist vana-vanaisa saatuse kohta, kuid vanaisa Heldurit oli kadunud esivanema eeskuju juba innustanud ning ta sööstis paigast. Hiirepreili jõudis vaid korraks märgata kamina nurga taha kaduvat pinget, vedrutavat saba.

Joonistas Teet Kuusmaa

Hiire fänn

Ma tean ühte kassi,
kes hankis endale passi,
et ületada välismaa piir,
üles otsida Miki-Hiir,
talt paluda endale
kava ihaldatud autogrammi
ja vastu kinkida juustu
paar auklikku kilogrammi.

Okasteta roos

Ilma okasteta roosi
pole kandnud ükski siil,
sest et okasteta oleks
tema hoopistükkis hiir.

Tarmo Vaarmets

Passiga kass

Elas kord kirju kass,
taskus oli tal uus pass.
Ta kõndis teel ja nägi maju,
ta nägi ka üht paju.
Tiigri juurde läks kass,
tiiki kukkus uus pass.
Kurvalt koju läks kass,
tühjad taskud, kadund pass...

Aga tiigis ujus konn,
nägi: kass on morn.
Konn tõi tiigist välja passi,
kohe röömsaks see tegi kassi.

Mari-Jaana Jaagu
Pootsi algkooli 4. klassist

KASSI-HIIRE KÜSIMUS

Mul on kodus aastane isahiir, täpsemalt laborirott Hiiru. Ta on väga vahva sõber, jookseb vabalt toas ringi ja hüppab kutsumise peale mu sülle. Nüüd pakutakse emale täitsa ilma rahata pärsia kassipoega. Olen kuulnud, et kass ja rott võivad omavahel läbi saada, aga ikkagi kardan natuke Hiiru pärast. Mida teha?

Marion Tallinnast

Jah, on kirjutatud juhustest, kus kassiema võttis hiirepojad omaks – kuid need on ka väga haruldased lood. Sinu rott on aga juba “täismees” ja peab end nähtavasti majas peremeheks. VÕIB ju tõesti juhtuda, et kass sõbruneb rotiga, aga tõenäosus on väga väike. Ilmselt oleks parem, kui muretseksid rotile puuri – see oleks vajalik ka kassita kodus, sest rotid armastavad kõiki asju hambaga proovida. Puur peaks olema suur ja pealt kaetud, et kass närilisele ligi ei pääseks. Oleks küll kena, kui just sinu kass ja rott südamesõpradeks saaksid, aga... kuna tõenäosus selleks on väga väike, siis on südamerahu huvides parem mitte riskida.

Loomatohter Olev

Tiia Toometi "Vana aja koolilood" tuletavad teie isadele- emadele meelde nende kooliaega – kõigi oma murede ja rõõmudega. Tiia Toomet on hariduselt ajaloolane ja hingelt lastekirjaniik, kellele meeldib vanu häid ja halbu asju meelde tuletada lapse silmade kaudu. Missugune oli näiteks vana aja aabits? Missuguste sulgedega kirjutasid tollased koolilapsed ja kuidas nägid välja sussikotid, millela ei kujutanud ranged õpetajad koolilapsi ettegi?

Seda kõike saad teada, kui võtad kätte **Tiia Toometi** kirjutatud ja **Jaan Tammsaare** kujundatud vahva raamatu, mis ilmus maikuu keskpaiku kirjastuse Varrak vahendusel.

TÄDI TÄÄK TULEB KÜLLA

Eduard Uspenski raamatuid armastavad lugeda kõigi maade lapsed. Asi on arvatavasti selles, et kõik lapsed armastavad naeru ja nalja – ning Uspenskil on alati naljakaid tegelasi justkui varrukast võtta. Potsataja, krokodill Gena, poiss, keda kutsutakse onu Teodoriks, kass Matroskin... Onu Teodoril on niigi tegemist nii oma kassi, koera, lehma kui ka uudishimuliku postimehega, nüüd aga sai ta emalt järgmise kirja:

Armas poiss onu Teodor!

Sa elad maatingimustes päris maha- jäetud olukorras. Loodus on sulle lähedal, aga kultuur mitte. Ühest küljest on see hea, aga teisest küljest on see lausa ebaõiglane. Otsustasime kasutusele võtta vastavad meetmed.

Meie juurde sõitis minu õde Tamara Tääk. Üldiselt on ta ka- henimeline: Tääk-Bambino. Tema isa oli kindral Tääk, aga ema teatris priimabaleriin Bambino.

Küll tal on hea süda ja küll ta on paks – noh, umbes niisugune kui vähemalt kaks tavalist naist kokku panna. Sina teda ei tea. Nüüd tuli ta

sõjaväest ära. Ennemalt oli ta seal majandusala kolonel. Ta otsustas sulle kingituse teha. Ja veel otsustas ta kogu oma järelejäänud elu pühendada sinu kasvatamisele..."

Kolonelist tädi, kes otsustab onu Teodorit kasvatama hakata – see töötab küll rohkesti sekeldusi ja seiklusi!

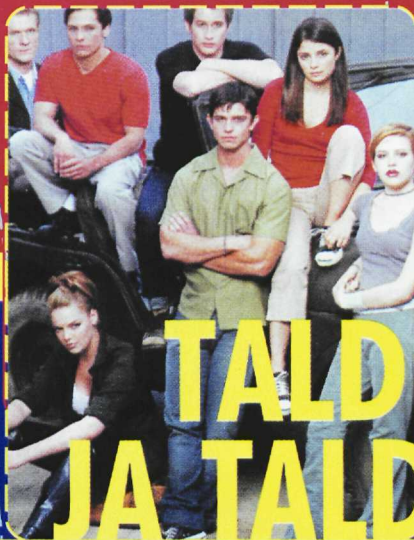
Kahte **E. Uspenski** jutustust sisaldava raamatu on tõlkinud **Andres Jaaksoo** ja avaldanud kirjastus Steamark. "Onu Teodor, koer ja kass. Onu Teodori tädi" sobib lugemiseks nii lastele kui ka nende vanematele, kui neil veel huumorimeel pole rooste läinud.

AMETIMEHED VAHETAVAD PÄID

Need, kellele meeldis **Leelo Tungla-Karel Korbi** tehtud raamat "Kollitame, kummitame!" kohtuvad uute veidravõitu tegelastega raamatu "Tema amet" lehekülgedel. Need leheküljed on kunstnik aga kokku sättinud nii kavalasti, et lugeja soovi korral vahetavad korstnapühkija, korvpallur ja kooliõpetaja oma pead ära. Mis siis ametmeestest kõnelevatest salmidest saab, seda pead ise nägema. Raamat on mõeldud küll mudilastele, aga küllap meeldib veidi suurematelegi salmi- ja pilditrikke teha.

Telesari "Roswell" on leidnud palju austajaid (ja eriti austajannasid) üle kogu maailma. Kui vahepeal produtsendid pidasid aru, kas sarja jätkata või mitte, siis täitus Warner&Brothersi stuudio õhk närvilise elektriga: telefonid olid fännide pahameelekõnedest punased ja elektronpost tõi üha uusi sõnumeid, mis palusid ufolaste ja inimlaste lugusid ilmingimata jätkata.

TALDRIKUGA JA TALDRIKUTA

On küll, ning selle New Mexicos asuva koha nime sidus rahvasuu just nimelt ufolaste külaskäiguga – nii vähemasti väitis talunik Mac Brazel, kes ühel 1947. aasta juulikuu õhtul hüppas ratsu selga, et järele vaadata, kas äsja möödunud äikesetorm jõudis ta põldudele palju kahju teha. Tormikahjustustele polnud aga mehel mahti mõelda, sest ta tähelepanu köitsid helkivad metallitükid, mida olid kõik kohad täis, ning lõpuks leidis Mac ka kummalise suurt laeva meenutava eseme, mis oli pooleldi maasse kaevunud. Kohalik šerif kutsus "ufolaeva" vaatama ajakirjanikud, kes teatasid pikemalt mõtlemata, et Roswellis on kohe päris kindlasti maandunud lendav taldrik.

Õige peatselt selgus küll, et tegemist oli ilmastikku uurinud õhupalliga, kuid ega 's labane töö saanud rahva suud sulgeda! Roswelli tulnukatest kirjutati mitmeid raamatuid ja vändati filme, ning siimaani leidub inimesi, kes usuvad, et tegemist oli tõelise UFOga, mille kõrgemad sõjajõud lihtsalt maha salgasid.

Igatahes ütleb poiss-peaosalist Maxi kehastav **Jason Behr**: "Seal kusagil on kindlasti teisigi olendeid – meie, inimesed, ei saa ju olla ainsad elusolendid kosmoses! Omal ajal arvasin, et meie kooli dire oli ka tulnukate seast, igatahes oli ta üsna kummaline küll!"

Majandra Delfino, kes seriaalis mängib tüdruk-peategelase Lizi parimat sõbratari, on samuti tulnukate olemasolus kindel: "Mul on häid hipidest semusid, kes mulle need asjad selgeks tegid!"

Kuid tulnukapiigat Isabeli kehastav **Katherine Heigl** pole päris kindel, kas ufondus on õige asi või lihtsalt fantasöörade väljamõeldis. Sellegi poolest tuleb Katherinel tulnuka mängimine lahedasti välja, sest näitlema hakkas kaunitar juba 11 aastasel.

Shiri Appleby, kes "Roswellis" mängib Liz Parkerit – julget, leidlikku ja hakkajat tüdrukut, kes püüab oma tulnukast armsamat igal viisil ja igas olukorras toetada, on tegelikus elus vaikne, ta-

gasihoidlik neiu, kes peab kõige tähtsamaks omaduseks ausust ja kes filmimise alguspäevil oli hirmust hullumas, kuna teised noored näitlejad võtsid filmiplatsile kaasa oma koeri ja kasse. Shiri oli aga kõigist loomadest eemale hoidunud sestpeale, kui sai kuueaastase mudilasena naabrikoera käest pureda. Alguses istus ta puhkehetkedel, kudumisvardad peos, üksildasena teistest eemal, kuid nüüdseks on näitlejatar end juba sedavõrd kogunud, et muretsetes endalegi Abby-nimelise kiisu.

Seriaali ei filmita ehtsas Roswellis (ei tea, kas peljatakse päris-tulnukaid?), vaid Kalifornias, Covina nimelises väikelinnas. Kõik tubased kaadrid on aga lindile jäädvustatud Los Angeleses, Paramounti Studios.

Kui ufonaudid vahele ei sega, siis ehk näeme, kuidas tulnukad ja olnukad edaspidi oma suhteid selgitavad või segaseks ajavad. Seltsis ju segasem!

liris Mägi

MILLINE ON MARSI MOOD?

Maailmas on hulk moekunstnikke, kelle looming paneb ka kõige nõudlikuma maitsega daamide-härrade silmad särama ja rahakotid kahvatuma. Nendest, kes leiutavad kosmoserändurite "tööülikondi", pole aga teada suurt midagi. Ometi pole kosmonautide-astronautide töös skafandril sugugi väike osatähtsus: ega ikka kaabuga Kuu peal ringi ei kõnni ja paljajalu Marsil marsil!

Ameeriklased, kes loodavad lähimate aastakümnete jooksul Marsile lennata, katsetavad juba mõnda aega uusi kosmoseülikondi. On teada, et katseid tehakse kahes firmas: ILC nimeline asutus nimetab oma katsetamisjärgus olevat mudelit I-skafandriks, DDC püüab aga täiustada oma loomingut, mis kannab D-skafandri nime. Mõlemal firmal on kogemused olemas. ILC-s on nimelt valmistatud Kuu peal ja avakosmoses kasutatud skafandreid, DDC-s toodetud varustust aga kandsid astronautid seni kosmosesse startides ja Maale tagasi pöördudes.

Esimene kosmoseskafander valmis 1940. See osutus kahjuks nii jäigaks, et astronaut ei pääsenud selles ei edasi ega tagasi.

1943 kokku pandud skafandri disainimisel võeti mõõtu

madudelt. Kasutada oli seda siiski raske.

Nagu uurimused näitavad, pole kumbki ülikond Marsi tingimustes kõlblik: 135 kg raskune skafander sobib küll suurepäraselt kaalutus olekus hõljumiseks, kuid Marsil oleks selle kaal tervelt 45 kg. Kuu peal kasutatud skafander kaalus 80 kg, kuid see pole Marsil liikumiseks jälle küllalt vastupidav. Jäikade klaaskiudkangaste asemel tahetakse "marslaste" skafandri ülaosa valmistada pehmetest, kuid tugevatest materjalidest, ning üla- ja alaosa plaanitakse omavahel siduda eriliste kuul-laagrite abil. ICL-i uus mudel kaalub alla 30 kg, DDC oma ainult 12 kg. Päris kasutus kõlblikuks aga ei pea asjatundjad veel kumbagi: nimelt tuleb kosmose "moekunstnikel" arvestada veel paljusid tegureid: seda, et Marsil on õhurõhk palju madalam kui Maal ja temperatuur võib kõikuda -130 ja +25 kraadi vahel, kusjuures inimese jalgade kõrgusel võib see olla ligi 20 kraadi võrra soojem kui pea ümber. On välja pakutud ka selliseid variante, et astronautid võiksid kasutada liikumiseks robotjalgu või läbipaistvaid masinaid, millel on robotkäed, kuid kõige tõenäolisem on siiski see, et kunagi saadakse val-

1963 õnnestus valmistada Mercury-skafander, mis kaalus ainult 9 kg. Seda sai pruukida ainult kosmose-laevas viibides.

mis uus ja täiuslik skafander, milles on Marsil mõnus marsssida.

Välisajakirjanduse põhjal Jüri Trouberg

1984. aastal kosmosesüstikute tarbeks valminud skafander oli tõeline tehnika ime, mis sest, et üle 100 kilo raskune – ta oli ju loodud kaalutus olekus kasutamiseks.

Marsile minekuks on veel tarvis kosmosemoodi täiustada.

SEDA KUIDAS TEHAKSE PABERIT?

KAS TEIE OLETE KUNAGI NÄINUD WC- PABERI RULLE, MIS ULATUVAD MEETRITE KÕRGUSELE JA MILLE ÜMBER RINGI MOODUSTAMISEKS LÄHEB VAJA VÄHEMALT VIIT INIMEST? MINA OLEN.

Soomemaal on üks linn, mida kutsutakse Mänttäks. Mänttä on küll väike linn, kuid seal on suur tehas, mis töötab ööd ja päevad ja mis iial ei peatu.

See on tualettpaberitehas.

Paberit toodetakse erinevates värvitoonides. Lisaks tavalisele valgele ja roosale on kollaseid, siniseid, rohelisti, oranže... Kas polnud oranž ja roheline mitte üleelmise suve menüvärvid? Isegi tualettpaberitehas peab arvestama sellega, mis parasjagu moes...

WC- paberit polegi nii lihtne teha. Suured masinad mürisevad nii mis jaksavad, kõigil töötajatel on kõrvalklapid peas. Ilma klappideta seal üle viie minuti vastu ei pea. Kõva müra ja kära sunnivad rääkimise asemel täiesti kõrist karjuma, kui kellelegi midagi öelda tahad. Kõikjal vedeleb tualettpaberi tükikesi. Iga päev voriavad täislastis kaubaautod Inglismaale, Prantsusmaale, Ungarisse, Poolasse ja kuhu iganes, kus paberi järele soovi peaks olema. Ja kogu möll käib selle nimel, et inimestel pepud võimalikult mugavalt puhtaks saaksid kasitud...

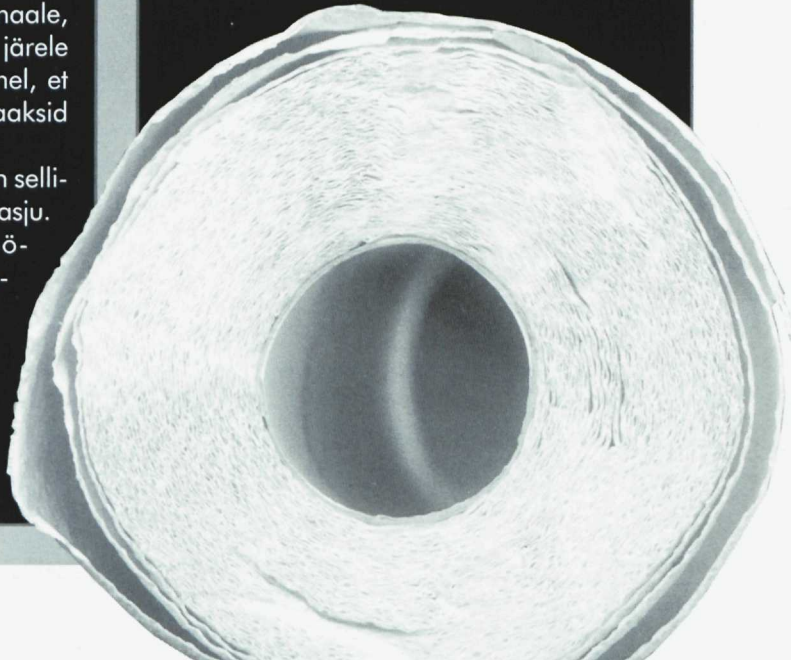
Paberi tegemiseks läheb vaja tselluloosi. See on selline puitaine, millest saab teha erinevaid huvitavaid asju. Sealhulgas ka tualettpaberit. Tselluloosi töödeldakse: lastakse läbi erinevate koledasti müri-sevate masinate, kuivatatakse, tehakse uuesti märjaks, kuivatatakse jälle... ühesõnaga piinatakse ja vintsutatakse kõikvõimalikel erinevatel viisidel, kuni lõpuks vormub sellest korralik pehme paber-rull. Kui rull on valmis, lõigutakse see väikse-mateks rullikesteks, sest kujutage ette, kui poes

Rakvere tüdruk Maarja Ervald on juba staažikas kirjutaja: mullusel Lugesühingu korraldatud raamatuvõistlusel sai ta koos sõbratariga kirjutatud jutu "Pikksokk Dracula" eest Hea Lapse tüdruku-auhinna.

Varakevadel käis ta Soomes, kus muuhulgas külastas ka asutust, kuhu lapsed harva satuvad: tualettpaberi tehast! Sellest ta kirjutas kõneleпки.

müüdaks neli meetrit kō r - geid kahemeetrise läbimõõduga tualettpaberirulle! Kui selline WC-sse panna, ei mahu sinna ise enam äragi. Niisiis, kui hügelrullid saavad sadadeks väikesteks rullikesteks hakitud, pakitakse need ära ja veetakse latu. Laos kõrguvad kõrged paberrullidest tornid – need rullid on nüüd juba normaalse suurusega. Seal liiguvad vilkalt väikesed tõstutukid, mis wc-paberi pakke autodele tõstavad. Jääb üle vaid imestada, kuidas need sedaviisi rullikuhjade vahel kihutades kokku ei pörka.

Kui leidub mõni hea laps, kes tahaks oma silmaga näha, kuidas meie kõigi jaoks väga oluline paber valmib, tuleb tal vaid Mänttässe sõita ning paluda giidil endale tehast tutvustada. Ja seda giidi on lausa rõõm kuulata. Mis sest, et eesti keeles oskab ta öelda vaid ühe lause. Tsiteerin: "Ostad kaks, jätkub kauemaks!"

Barbindus

Riin Luks Paidest

Maali-Liina Kulla Laeva vallast

Kadri Treiman Sauelt

Kaie Treiman Sauelt

Diana Tagaväli Tallinnast

Merilin Kalavus Palamuselt

HEAD SUVEVAHEAEGA KÕIGILE!

Nagu näha, on kõik Hea Lapse sõbrad ja sugulased endale suurepäraseid peokleidid ja -ülikonnad valmis mõelnud – Triibu-Liine lõi käppi kokku teie geniaalseid moode vaadates! Kahju, et kõigile auhindu ei jätkunud...

Aga eks meil ole veel hulk võistlusi ees, üks uhkem kui teine! Ärge laske sulge longu ega nina rooste minna!

Seekord mõtleme natuke NIMEMOODIDELE. Jajah, igal ajal on omad moesuunad isegi nimesid alal.

Elmise sajandi keskaigas olid meil moes Tiiud ja Sirjed, siis tulid Kadrid ja Kristid, seejärel Helenid ja Kristiinad... Muidugi on igal ajal olnud igasuguseid nimesid, kuid ometi tahaks teada,

Eva Reimets Jõgevalt

MISSUGUSE EESNIMEGA TÜDRUKUID JA POISSE on kõige rohkem TEIE KLASSIS, TEIE MAJAS, TEIE TÄNAVAL või KÜLAS!
NIMEKOGUJATELE auhinnad RIMONNELT!

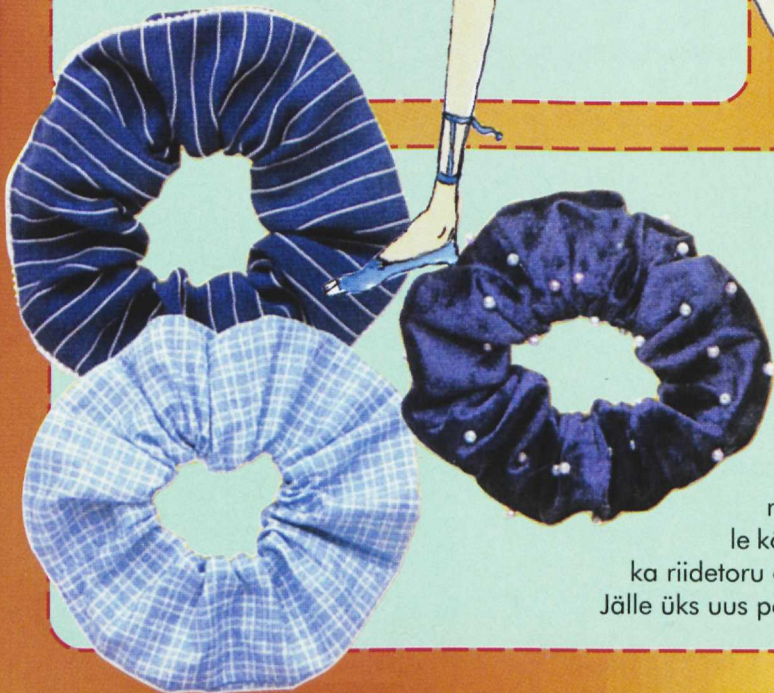
Hurraa!

Suvevaheaeg on käes – ja sina parajasti just sellises vanuses, millal passib kanda praegu moes olevaid rõõmsaid värve ning nappe riidetükke: nabapluisi, miniseelikut, lühikesi pükse!

Lase siis teksadel natuke hinge tõmata – vähemasti päevasel ajal, sest nii päike kui sinu nahk on tüdinud tihedast sinisest teksakangast! Moes on just sellised värvitoonid, mis sulle juba väikesest peast meeldisid – roosad, helesinised ja -rohelised!

Suveajal on paras kanda ka vahvaid helmestest või säravatest niitidest põimitud paelu, mida talvisel sõbrapäeval õppisid tegema. Kaela-, käe- ja jalavõrudega võid mängida lõbusat vale-pärismaalast. Ka juustesse passib pärlitest ehteid kinnitada.

Kui aga tahad oma pikki salke "toekamalt" kinnitada, siis võid õmmelda endale juuksepaela kleidi või pluusiga sobivast kangast. Selleks vajad umbes 12 X 50 cm suurust riideriba, mis tuleb kahekorra murda ning ma-

sinaga toruks õmmelda. Kui toru paremat pidi tõmbad, siis kinnita tugevate nõelapistetega riide külge väikesi pärleid ja alles seejärel pane riideturusse sobiva pikkusega kummipael. Õmble kõigepealt kummipaela otsad kokku ja siis kinnita ka riideturu otsad salapistetega.

Jälle üks uus popp ehteasi juures!

Kirjanurk

Nagu seni, nii ka nüüd saavad Lõuna-Eesti kirjasaatjad oma auhinnad kätte Tartu Lasteraamatukogust (Kompanii 3/5), Viljandimaa lapsed Viljandi Lasteraamatukogust ja ülejäänud Kullo Lastegaleriist (Kuninga 6, Tallinn). Soovidest ja ettepanekutest teatage toimetusse!

Barbie-auhinnad saavad seekord
EVA PREIMETS Jõgevalt,
DIANA TAGAVÄLI Tallinnast,
MAALI-LIINA KULLA Laevast,
RIIN LUKS Paidest,
MARILIN KALAVUS Palamusest ja
KADRI ning **KAIE TREIMAN** Sauelest.

LEGO-auhinnad võitsid
TAMBET KÜHN,
OLIVER TAARING ja
JOONATAN UUSVÄLI Tallinnast,
KAREL SOOSAAR Jõgevalt,
RANDO RANDMÄE Mustveest ja
ELISABET SINISALU Rakverest.

Kirjandusliku viktoriini auhinnaraamatud saavad
OSKAR EELMÄE Keilast,
MAARJA KÖÖRNA Võnnust,
KATRIN KAASIK Haapsalust ja
REELI VIKBERG Tallinnast.

Ristsõna-kasseti võitsid
ASTI KUUSE Tartust ja
MAREK TIIDO Rõngust.
Kuigi popviktoriinis oli tekkinud väike segadus, said paljud aru, et tegemist oli Five'iga ning klepsu tõi loos **HESTIA MIRKALE** Mustlast.

Hello-hei! Olen 15aastane Pärnu tüdruk ja sooviksin kirjasõpradeks 14-16a. poisse ja tüdrukuid. Mulle meeldib kuulata Eminemi, Himi ja Limp Bizkitit. Hobiks on kaartide ja kuulsuste piltide kogumine. **KAIRE KARULIN**, Rõugu 24a, Pärnu 80033.

Tere! Sooviksin leida kirjasõbraks 16-18a. poissi või tüdrukut. Ise olen 16. Mulle meeldib muusikat kuulata ja raamatuid lugeda. **ELINA PUNGAR**, Anari k., Mehikoorma sjsk., Tartu mk. 62501.

Tere! Tahaksin saada 12-16a. kirjasõpru. Ootan kirju nii poistelt kui tüdrukutelt. Minu hobiks on klepsude kogumine. **JANNE PUNGAR**, Anari k., Mehikoorma sjsk., Tartu mk. 62501.

Hei-hei! Olen 11a. Tallinna tüdruk, kes otsib 10-13a. poisse ja tüdrukuid kirjasõpradeks. Armastan loomi, lugemist ja jäätist! **ANNA-ELISABETH VAHER**, Kajaka 6, Tallinn 11317 või Deys@mega.ee

Hei, loomaarmastajad! Kõik, kellel on koduloomi või kes soovivad endale koera, kassi, merisiga ja kas või elefant! Kirjutage mulle aadressil Deys@mega.ee ja me võime rääkida oma loomadest. Armastage loomi, sest nad on meie sõbrad! (Vahest ehk kiskjad mitte.)

Hello! My name is Mara. I like Britney Spears and Aqua. I'm 11. Write me! **MARA**, Pipenu 10 - 56, Riga, Latvia LV 1058.

Kõik poisid ja tüdrukud, kes on 12-14a. Olen lõbus 12a tüdruk ja sooviksin leida kirjasõpra. Loodetavasti vastan kõigile. **KRISTEL MÄGI**, Uus 21-3, Järvakandi, Rapla mk. 79101.

Tere, kõik poisid ja tüdrukud! Teie kirju ootab 14a Siret Tartust. Mulle meeldib musa kuulata ja sõpradega aega veeta. Lemmikud: Spears, Ines, A'teens, ATC, Leann Rimes, No Angels, Vengaboys, S Club 7, Lopez, Aquileira, Iglesias, Martin, Limp Bizkit, Da Buzz ja Shaggy. NB! Vastan kõigile 100%. **SIRET LIIKVART**, Tartu mk., Maramaa küla, Lähte sjsk 60502.

Tsau! Kõik lähedad inimesed üle Eesti, kes te olete 14-16 aastased! Kirjutage mulle! Oodatud on ka poiste kirjad! **LIIS KULD**, Suur-Veski 7-2, Pärnu 80021.

Tsauki! Kõik 13-14 aastased poisid, kes elavad Tallinnas (soovitavalt Mustamäel või selle läheduses), kirjutage brünetile lõbusale tüdrukule. Kirjas võiks olla ka pilt. Kuulutus ei vananel! **EVA-HELEN KANGRO**, E. Vilde tee 70-40, Tallinn 12912.

Hei, kõik 15-17a poisid ja tüdrukud! Minu nimi on Ruth ja ma sooviksin leida kirjasõpra. Õpin klaverit ja kitarri ning vabal ajal uisutan. Kogun klepse ja luuletusi. E-post: meiemy@hotmail.ee, Tartumaa, Vara vald, Matjama sjsk. Kärgandi 60403.

Eesti Muinsuskaitse Seltsi ja Balthasar Russowi Ühingu korraldatud muinasjullede võistluse auhinnad on nüüd jagatud!

Joonistajatest olid noorimas vanusegrupis parimad **KÄTLIN LUHT** Türilt, **SARAH MARION MIKK**, **HANNA ROHTLA**, **JULIA KALINITŠEVA** ja **TATJANA KONDRATJEVA** Tallinnast. Keskmises vanusegrupis olid võitjad **MARK NETŠAJEV** Viljandist, **JANIKA KRASMAN** Adaverest, **KRISTINA METSANURK** Luunjaist ja **TALLINNA J. WESTHOLMI GÜMNAASIUMI KOLLAABI-MEISTRID**. Vanematest muinasjulledest premeeriti **LAURA ALGOT** Häädemeestelt, **IRENA PAVLOVAT** ja **ALEXSANDRA ŠTŠERBAKOVAT** Tallinnast ning **SILVER SIKKAT** Pärnjõelt.

Parimad kirjatükid saatsid **REELI VIKBERG** ja **SANDER SAARMETS** Tallinnast ja **RAUNO KAMENJUK** Adaverest. Eriauhinna pälvis Kõpu põhikooli III klassi ühistöö.

Tallinna Kultuuriväärtuste Amet otsustas anda eripreemiad veel **Tallinna J. Westholmi gümnaasiumile** ja **Tallinna Öismäe erikoolile**.

Hea Lapse eripreemia pälvis **PIRJO TOOMSOO** Luunja keskkoolist.

Hei, kõik 13-15a. poisid ja tüdrukud! Teie kirju ootab 13a. tüdruk, kellele meeldib laulda, tantsida ja diskodel käia. Mul on väga-väga palju lemmikbände ja lauljaid ning ma kogun nende postreid. Minu e-postiaadress on Angel.Cat@mail.ee

Hei! Otsin kirjasõpra vanuses 11-14a. Mulle meeldib sõpradega aega viita. Kogun kuulsuste pilte, kleepse ja udukaid. **LIISI BAPTŠENKO, Tõnu t., Keava sjsk, Ohekatku k., Rapla mk. 79005.**

Ciao! Olen 11a. tüdruk, kes tahaks kirjasõbraks 11-13a. poisse ja tüdrukuid. Kogun kleepse, laulan, tantsin ja ujun. **JANIKA LILLESTIK, Nurme 10, Abja-Paluoja, Viljandi mk. 69402.** E-postiaadress: Janika.Lillestik@mail.ee

Hei, kõik 13-15a. poisid-tüdrukud! Teie kirju ootab 13a. tüdruk Viljandist. Mulle meeldib laulda, joonistada, tantsida ja ratsutada. Kogun kuulsuste aadresse. Minu e-postiaadress on must.kass.009@mail.ee

Hello! My name is Kristine, I am 12 years young. I like Him, Dido, Five. Write me all boys and girls who go to 7th or 8th class. **KRISTINE BELOUSOVA, Mensila 24 - 26, Riga, Latvia LV 1046.**

Tere! Olen 13 aastane poiss, kes ootab 12-14 aastaste tüdrukute kirju! Mu aadress on Allstar01@hotmail.ee

Tere! Olen 14a. energiline Hiiumaa tüdruk, õpin 8. klassis. Sooviksin kirjasõpra vanuses 14-16 a. Kuulan igasugust muusikat, huvialadeks on mul lugemine ja korvpall. Kuulutus ei vanane! **RIINA MURUMAA, Aia 27, Kärkla 92411, Hiiumaa.** Mul on ka e-postiaadress: Monika.Kitty@mail.ee

NIMI: Hanna Raag

VANUS: 12

LEMMIKBÄND: A'Teens

LEMMIKSPORDIALA: võrkpall

KOOL: Tallinna 21. keskkool

SOOVIN: 12-14 aastast kirjasõpru

E-POSTIAADRESS: Kiss2000@email.ee

Hei! Soovin saada kirjasõpru, nii poisse kui ka tüdrukuid vanuses 14-17. Minu e-postiaadress on lana.xxx@mail.ee

Tere! Olen 11a. plika ja sooviksin endale 11-13a. kirjasõpra. Mu aadress on: maniminila@hotmail.ee või **LAURA MÜÜR, Raadivere k., Palamuse v., Jõgeva mk.**

Tere, mina olen üks plika. Minule võivad kirjutada ainult üle 10aastased. Nohikutele olen ohtlik Mu aadress on krafinna@hotmail.ee

Hei, hei ja tere, tere! Olen 10aastane tüdruk ja sooviksin endale kirjasõpra vanuses 10-13 aastat. Kirjutada võiksid nii poisid kui ka tüdrukud. Ma õpin koolis neljadele-viitele. Käin Valgu põhikooli 4. klassis. Palun meilige mulle, ma kirjutan kindlasti (võibolla kõigile) vastu. Minu aadress on: Pilks@hotmail.ee. **PILLE-RIIN PILISTE.**

Tere! Olen 15aastane Merka, kes sooviks vahetada kirju 13-16aastaste tüdrukutega, kes fännivad samuti HlMi. Poison.girl.010@mail.ee

Tere kõigile! Olen kahe tumeda patsi ja pruunide silmadega 11a. tüdruk. Tegelen laulmisega. Hobideks on muusika, kleepsud, telekas jne. Kirjutage mulle! **KARINA KOTKAS, Vahe-nurme sjsk., Pärnumaa 87101.**

Tšau! Kirjutage mulle, kõik 9-12a. tüdrukud! Ise olen 10aastane, mu hobideks on lugemine ja ujumine. Mulle meeldivad A'Teens, Vengaboy ja Ricky Martin. **RIIN LUKS, Suur-Aia 18 - 4, Paide 72711.**

Hei, kõik 12-15a. poisid ja tüdrukud, kirjutage mulle! Olen 12a. lõbus plika, varsti saan 13. **OLGA TIMERHANNOVA, Ervita mõis, Koeru v., Järva-maa 73002.**

Hei! Ootan kirju 11-13a. poistelt ja tüdrukutelt. Ise olen 11. Lemmikbänd on mul ATC. Kogun kleepse ja plakateid. **TRIIN VENDEL, Liivi k. 4 - 3, Kullamaa, Läänemaa 90701.**

Tšau! Olen 11a. tüdruk, käin käsitöö, kunsti- ja arvutiringis. Mulle meeldivad, jänessed, kassipojad ja koerad. Ma kogun kleepse, mu lemmiklaulja on Britney Spears. Kirjutage mulle, 11-12a. tüdrukud! Oleks hea, kui kirjas oleks ka foto. **KRISTIINA TÄHEPÖLD, Oru t., Lohusalu, Laulasmaa sjsk. Harjumaa 76702.**

Tere, kõik poisid! Olen 12aastane pruunide silmade ja juustega tüdruk. Mulle meeldivad hobused, jalgpall jne. Sooviksin endale 11-15a. poisse kirjasõbraks. Hea, kui nad oleksid Viljandis, aga see ei ole väga tähtis. **HELI LUIK, Uus 31 Viljandi 71005,** musimusu@hotmail.com

Tere! Ma olen 12.a röömsameelne tütarlaps, kellel on pruunid juuksed ja rohekad silmad. Mulle meeldib lõbutseda ja sõpradega väljas käimine pole samuti välistatud. Kõik 12-14a. või isegi vanemad poisid-tüdrukud, kirjutage mulle aadressil: **MAARJA KOOVIT, Sinilille tee 7, Püünsi k., Viimsi v. 74001,** e-post: partygirl12@hotmail.ee. Kirjaga võiks kaasas olla ka pilt.

Tere! Olen 11aastane poiss, kelle hobiaid on ujumine ja jalgratas, lemmikbändid on Prodigy, Terminaator ja Push up. Paluks kirjasõprust 11-13a. kauniter tüdrukutega. Siim.Piirak@mail.ee

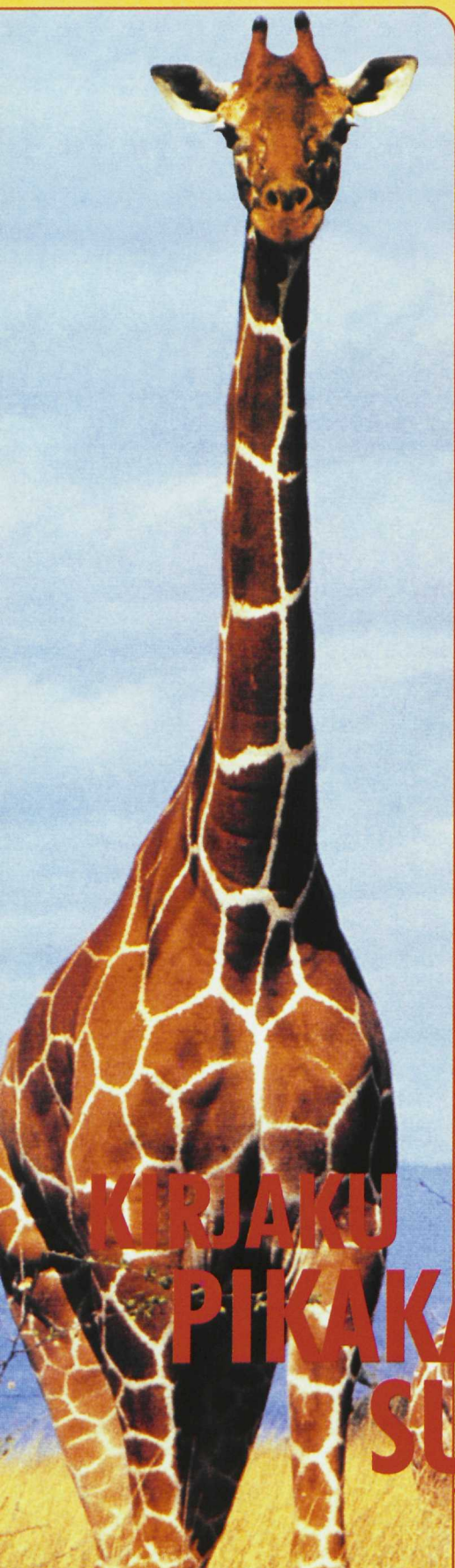
Hei! Olen 13a. tüdruk, kes sooviks endale kirjasõpradeks 13-15a. poisse ja tüdrukuid. Minu hobiks on muusikakuulamine ja arvutiga mängimine. NB! Kirjas võiks olla foto! **KADRI VENDEL, Liivi k. 4 - 3, Kullamaa sjsk., Läänemaa 90701.**

Tšau! Olen 13aastane tüdruk. Mulle meeldib lõbutseda ja matkata. Ootan kirju kõigilt 13-14aastastelt poistelt ja tüdrukutelt. Esimeses kirjas võiks olla ka pilt. Minu e-postiaadress on Heidi.Heinsaar.001@mail.ee ja kodune aadress: **HEIDI HEINSAAR, Kaare 6-3, Kaiu, Rapla mk 79301.**

Tere! Ma sooviksin endale mailisõpra, soovitatavalt oleks ta 15-17 aastane poiss äärmisel juhul ka tüdruk. Minu mailiaadress eliise.tants@mail.ee

Sooviksin saada kirjasõpra, vanuses 13-15. Nii poisse kui ka tüdrukuid. Olen ise rahulik tüdruk. Ja ootan kõigi kirju. Ise olen 13 aastane. Minu mailiaadress on: anna.peksa@mail.ee

Soovin sõpra vanuses 15-17 (poissi)! E-mail: jaanek.pukk@mail.ee

Kaelkirjakul on eesti keeles tabav nimi: tõepoolest, ühelgi loomal pole nii pikka kaela kui sellel kaunile sõrakandjal, ja samas on loodus žiraffe "disaininud" kaunite laigukirjadega. Loodusteadlased väidavad, et maailmas ei leidu kahte täiesti sarnase mustri kaelkirjakut: nende nahamuster on niisama unikaalne nagu inimeste sõrmejäljed. Kaelkirjakud on üpris vagura loomuga mäletsejad ning kuriteoregistrisse neid ei kanta – ennemini vajavad nad ise kaitset. Arvatakse, et 10 miljonit aastat tagasi elutses kaelkirjaklasi hulgem nii Euroopas, Aasias kui Aafrikas, praeguseks on neist säilinud vaid 2 Aafrikas elunevat perekonda: okaapid ja kaelkirjakud.

NAHAMUSTRI JÄRGI ERISTATAKSE MASAI- JA VÖRK-KAELKIRJAKUID.

Masai-kaelkirjakute mantlid on punakaskollase põhjaga, mida kaunistavad ebasümmeetrilise kuju ning asetusega šokolaadipruunid laigud. Vörk-kaelkirjakute "kombinesoone" katavad justkui joonlauuga tehtud hulknurksed laigud – näib, nagu oleks neile helekollane vörk peale heidetud. Noorest peast on kaelkirjakute nahk heledam kui vanaduses. Kes arvab, et erksavärviline muster võib leele loomale saatuslikuks saada, see eksib: savannides võib liikumatult seisvat kaelkirjakut vabalt pidada puutüveks, millele lehed varje heidavad. Akaatsia- ja mimoosipuud on kaelkirjakutele ka toidulauaks: pikk kael ja pikk keel aitavad neil lehti haarata ka väga kõrgelt ja isegi asteldegale kaetud okstelt. Meie "kaelata kirjakute" kombel maast rohu ahmimine on kaelkirjakute jaoks vaevaline tegevus: selleks peavad nad esijalad laialt harki ajama või põlvili laskuma. Samas poosis tuleb neil ka jõe- ja järveveett juua. Õnneks on aga troopilistel puudel väga mahlased lehed, nii et kaelkirjak võib üle näda ilma veeta läbi ajada.

Kuigi nii emastel kui isastel kaelkirjakutel ehivad laupa väikesed nahaga kaetud sarvekesed, pole nad suuremat asja puski. Sarvekesi ja oma suurt pead kasutavad kaelkirjakud küll hõimutüliliste lahendamisel, aga kui üks karjajahi kohale pretendeerija paar sammu taganedes ennast kaotajaks tunnustab, annab kalluspartner talle kohe andeks ega tuletta enam vana asja meelde.

TEGELIKULT ON KAELKIRJAKUL OLEMAS KA VÕIMAS RELV – ESIJALAHOOP, mis on saatuslikuks saanud nii mõnelegi pikakaelalist rünnanud lõvile.

Kaelkirjakud hoiuvad enamasti karjadesse ja kaitsevad karjana ka oma lapsi kiskjate eest. Kui aga tegemist on suure näljase lõviperega, siis jääb isegi suur ning tugev isaskaelkirjak tavaliselt kaotajaks. Siis korraldavad kõrbekuningad mitmepäevase söömapeo, sest isase kaelkirjaku kaal on umbes 750 kilo, emased kaaluvad veidi vähem. Kaelkirjakumammad kannavad oma poegi peaaegu poolteist aastat, ning vastündinud beebidel on päris korralik kaal – 70 kg. Ka pikkuselt annavad kaelkirjakubeebid missi mõõdud välja – 1,70 - 2 meetrit...

MIKS NEIL KUMMALISTEL LOOMADEL DEL IKKAGI NII PIKK KAEL ON? Kellelegi, kes küündis redeliga kaelkirjaku kõrva juurde, et küsida, olevat üks vana (üle 20 aastane) kaelakandja tunnistanud, et kõik ta esivanemad, kellel olid lühemad kaelad, surid lihtsalt välja – ellu jäid pikakaelalised, kes said puude otsast kergemini paremaid palu kätte.

Ja kui pikakaelalised omavahel abiellusid, siis sündisid neil ka pikka kaeltega lapsed. Aga kaelalülisid – nii imelik kui see ka ei paista – on kaelkirjakutel täpselt sama palju kui inimestel ja teistel imetajatel: seitse! Ainult et kaelkirjaku ühe kaelalüli pikkus on 40 cm...

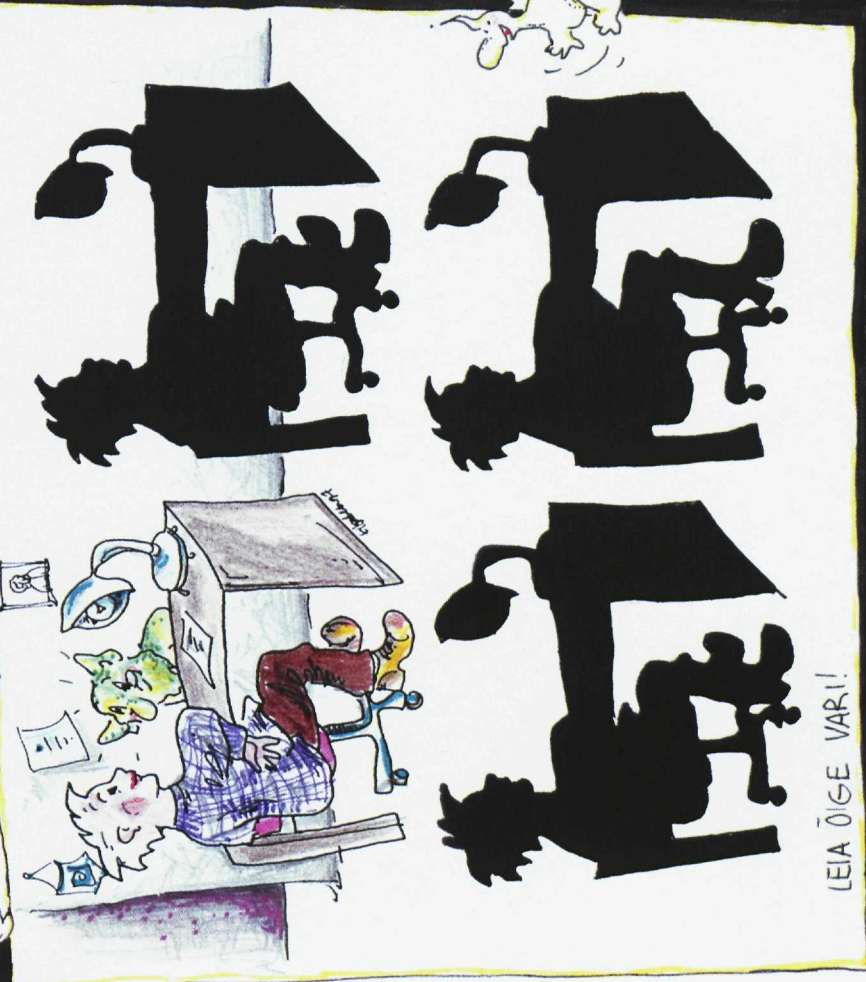
Muide, kahel imetajal on siiski erandlikult suurem kaelaluulülid arv: tamandua sipelgakarul on see nimelt 8 ja – vaat kus lops! – laiskelajatel võib olla kaelalülisid 6-10. Kus on siin see õiglus!

KIRJAKU PIKAKAELALINE SUGULANE

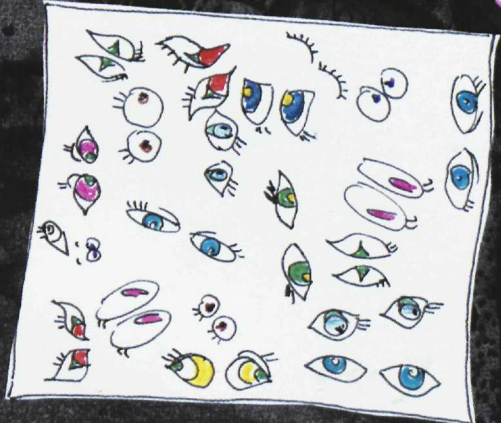

AITA MUL
SELLEL
PILDIL OLEVAD
KUMMITUSED
KOKKU
LUGEDA!

MILISEL SIIMA-
PAARIL
POUC
PAARLUST?

LEIA ÕIGE VARI!

KES KÜLL KUMMITUSTEST
NÄHTAVAS
TEGEVA
KÜBARANI
JÕUAB?

LEGO

DINOSAUR

PE $\frac{B}{2}$ 1378 2001,6

**Eurotasemega
võistlus!**

Vastused pane posti
enne 10. juulit!

Brachiosaurus

Mosasaurus

Styracosaurus

Tyrannosaurus Rex

www.LEGO.com/dinosaur

UUS!

1. Missugune neist neljast dinosaurustest jättis
unustamatud jäljed rannaliivale?
(Kirjuta vastus ruudustikku!)

2. Mitu hammast on tyrannosaurus
rexi veetlevas alalõualuus?

15 hammast 20 hammast
25 hammast

Tee ristike õigesse ruutu!

NIMI: _____

ADDRESS: _____

VANUS: _____